JOHANNIS SELDENI ANGLI
LIBER de NUMMIS.

IN QUO

Antiqua pecunia Romana & Græca
metitur precio ejus, quæ nunc eſt in uſu.

Hinc Accedit

BIBLIOTHECA NUMMARIA,

SIVE

Elenchus Auctorum, qui de antiquis Numiſmatibus, Hebrais, Græcis, Romanis; necnon de Monetis, ponderibus, & menſuris, ad hunc uſque annum ſcripſerunt.

LONDINI,
Proſtant venales apud *Moſem Pitt*, ad inſigne *Angeli* in
D. *Pauli* cœmiterio. M. DC. LXXV.

Ex Libris P. Abbat. Jo: Benedicti Taſſis.

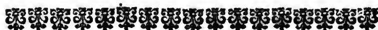

Imprimatur,

April. 10.
1675.

C. Smith, R. P. D.
Episcop. Lond.
à sacr. domestic.

Lectori.

CUm haud ita pridem, in amici cujuſdam Bibliotheca excutienda, D. *Pittius* Bibliopola eſſet occupatus: incidit ex-inſperato in hunc libellum Cl. *Seldeni*, τȣ̃ μακαρίτȣ, non antea in lucem editum. Quem poſtquam avidis pauliſper inſpexerat oculis, rogavit mutuum, quò typis mandaret; lætuſque ſtatim accepit. Acceptum ſummo *Angliæ* Juſtitiario D. *Mathæo Haleſio* Equiti aurato, Teſtamenti utpote *Seldeniani* Executori, oſtendit: & factâ imprimendi copiâ, opem à me petiit, ut ἀπόγραφον, malè cum eſſet deſcriptum, quam emendatiſſime prodiret in publicum. Operam ideoque

oque ante omnia contuli, ad revocandum literas fugitivas, mendaque corrigenda; postea ita formare mihi curæ fuit, ut minimam lectori crearet molestiam. A primo dubitavi, fateor, de *Nypso*; sed hunc mihi scrupulum exemit *Labbeus*, apud quem paginâ 167. Bibliothecæ M. S. S. hoc nomen occurrit. Parvulo huic tractatui adjunximus, in gratiam Studiosorum antiquitatis nummariæ, bibliothecam, quæ ad illam spectat materiam; & unà cum additamentis, catalogum exhibet absolutissimum omnium auctorum, qui de antiquis numismatibus, & monetis; necnon de ponderibus, & mensuris, ad hunc usque annum scripserunt. Hisce fruere & Vale

J. H.

JOHAN-

JOHANNES SELDENUS

SIM. DEWES *Equiti Aurato*

Librum de Nummis Merito consecrat.

M*Ultum tibi debeo ornatissime* Dewes, *beneficiis & benevolentia devinctus. Amore rependo amorem. Sed à te jugiter augente beneficia efficerer ingratus, nisi hæc memoria ea me culpa liberaret. Ita habeo, non reddo gratiam. At vide quid egerim; Ad te omnis antiquitatis elegantem, & diligentissimum investigatorem vel hinc mitto* Romanam, & Græcam *Pecuniam, redactam ad rationem nostri æris. Scio aliquot Doctissimos homines* Gallos, Italos, & Germanos *ut palæ-*

strictè spatiatos esse in hoc Xysto: neminem video ab Olympiis coronam petiisse. Ipse aequationem feci ratione deducta à minimo pondere seminis hordei, usque ad majus talenti, & ex bonitate auri. Quibus ponderibus & bonitate poterunt alii populi eam pecuniam metiri precio aeris, quod in usu habent. Sed Nummarium, leve tamen munus meae erga te observantiae testimonium reddet.

Ex med. Templ.
Calend. Maii, 1642.

J. S.

Lectori.

JOHANNIS SELDENI LIBER DE NUMMIS.

Libræ fuerunt *Latina*, *Attica*, *Græca*.

Latinam ex duodecim unciis,

Atticam ex ſeptuaginta quinque drachmis faciunt *Priſcianus* in Libro de Nummis, & *Rhemnius Fannius* in carmine de ponderibus: Hancque *Mnan* appellari à *Græcis*, *Minam* à Latinis.

Libram *Græcam*, quam *Euboicam* vocat Herodotus, & centum drachmis conſtituit idem *Fannius*.

Unciam ex octo drachmis:

Drachmam ex tribus Scripulis:

Scripulum ex ſex ſiliquis, vel ex quatuor Lupinis. Sed octo Lentes Scripulum conſtituere falſum eſt apud ipſum *Fannium*: quoniam Semen Lupini eſt ponderis ſex Lenticularum. Itaque rectè ſcripſit *M. Junius Nypſus* in libro de Menſuris ſcripulum eſſe ex octo granis ciceris: Quia ſemen Lupini, & duo grana ciceris æqualia ſunt in pondere: Idem *Junius* non recte tradit ſiliquam continere tria hordea. Nam ſiliqua continet quatuor hordea, quia æquale pondus videmus Lenticulæ, & hordei.

Ergo Scripulum fuit ex viginti quatuor hordeis:

Uncia ex quingentis ſeptuaginta ſex.

B. Libra

Libra *Latina*, quam *Italicam Priscianus* nominat, ex sex Millibus nongentis duodecim.

Libra *Attica* ex quinque Millibus quadringentis.

Libra *Græca* ex septem Millibus ducenis.

Ita Libra *Latina Atticam* excedit sextante semuncia, & drachma, & drachma minor fuit, quam *Græca*, semuncia.

Nummi potissimum in Ære, in argento, & in auro fuere.

Æneum taxari ex pondere, argenteum potestatem habere ex numero ænei scribit Volusius Metianus. Aureus vero distribuitur in argenteis.

Romani nummi fuere

Ex ÆRE

As Libræ pondus teste *Varrone*:

Triens Tertia pars Assis ex quatuor unciis:

Quadrans quarta pars ex tribus unciis: propterea à *Plinio* alio nomine dicitur.

Triuncis. Nota Assis fuit ex altera parte *Janus Geminus*, ex altera rostrum navis. In Triente, & Quadrante erant rates.

Dipondium bilibrem referunt *Varro*, *Plinius* & *Priscianus*.

Grave æs ex denis Assibus constituit *Sex. Pompeius*.

Primo autem bello *Punico* cum Respub. impensis non sufficeret, ait *Plinius* constitutum, ut Asses sextantario pondere ferirentur, quinque partium facto lucro. Postea *Annibale* urgente Asses unciales facti *Q. Fabio Maximo*, Dict. Mox semunciales Lege *Papyriana*.

Hinc As secundus sextentarii ponderis

Sextans

Sextans appellatur à *Varrone:* & Asses Semunciales videntur à *Sex. Pompeio* vocari.

Breves nummos ex Ære, & Triens *Papyrianus* ex quatuor Scripulis.

Sextula nuncupatur à *Varrone.*

Ex ARGENTO

Nummum *Romæ* primo conflatum à *Servio* Rege refert *Carrisius Grammaticus.* Signatum *Plinio* credimus à *Q. Fabio Cos.* quinque annis ante primum bellum *Punicum.* à figura cælaturæ dicti fuere

Bigati &

Quadrigati ut asserit *Pompeius:* à numero autem æneæ monetæ, cujus precium tenebant,

Sestertii,

Quinarii,

Denarii, Itaque & *Varro* & *Volusius* & *Priscianus* scribunt denarium vocari quod denos æris valeret:

Quinarium quod Quinos:

Sestertium quasi semis tertium: nummum scilicet duarum semissis librarum: & tunc

Libellam *Volusius* tradit sestertii decimam partem: & Teruncium quadrigessimam partem.

Verum quando *Annibale* urgente Asses facti fuere unciales, teste *Plinio* placuit

Sestertium permutari quaternis Assibus,

Quinarium Octonis,

Denarium sexdecim. Inde Denarium notam XVI. perscriptam tradit *Volusius.*

Victoriatus nummus peregrinus, ut idem ait, ex

Illyrico adductus Lege *Clodia Romæ* percussus, & Victoria signatus, tantundem valet, quantum Quinarius.

Sed Nummi nomen commune fuisse Sestertii, Denarii *Cicero*, & *Plinius* indicant. Nam ille modo quinque Millia Sestertia dicit *Scandilium* adnumerasse *Apronio* jussu *Verris*. *Plinius* verò vænisse murem ducenis nummis *Casilinum* obsidente *Annibale* tradit; quos ducentos Denarios appellaverat *Valerius Maximus*. Quare cum *Asinius Celer* mullum piscem mercatus fuerit septem, vel octo Millibus Nummûm (hoc *Plinius*, illud tradit *Macrobius*) incertum est, sint ne Sestertii, an Denarii.

Ex AVRO

Nummum pòst annos sexaginta duos percussum, quum argenteus fuerit asserit *Plinius*, Ita ut scripulum valeret Sestertiis vicenis: quod efficit in Libra ratione Sestertii, qui tunc erant, Sestertios Nongentos.

Aureus Itaque Nummus percussus est anno urbis DXLII. *Annibale* urgente, quando Asses unciales facti: quando placuit Sestertium Assibus permutari.

Sed si scripulum auri valeret Sestertiis vicenis, ut Scriptum est apud *Plinium*, scripula viginti quatuor, quæ sunt in uncia, efficerent in Libra ter mille & septingentos sexaginta Sestertios.

Scripulum vero precii duodecim semissis Assium efficit in Libra Sestertios Nongentos, ut Librarii pro XIIL̃S. Scripserunt XXŁŁS. Post hæc inquit *Plinius*, placuit quadriginta millia signari ex auri Libra.

Tu verò *Dewes* habes aureum nummum *C. Julii Cæsaris*

Ter.

Ter. Dict. ponderis sex scripulorum & quatuor siliquarum: qui nummus percussus fuerit anno urbis DCCVI, Quando *Scipione*, *Afranio* & *Juba* victis, Libertate omnino sublata, ipse *Cæsar* tertio constitutus fuit Dictator, sed in decennium & ei Eligendorum Magistratuum auctoritas populi attributa. Habes etiam nummos aliorum Principum, & *Domitiani*, ad quem Libros Historiæ Navalis misit *Plinius*, ponderis paulatim imminuti. Sed ex pondere tui nummi *Cæsariani*, colligimus potuisse ex auri Libra signari hujuscemodi nummos quadraginta tres, super existente etiam scripulo, & duabus Siliquis. Idem Numerus fortasse fuit apud *Plinium*, facili Lapsu ex XLIII. in XLM.

In *Græcia Julius Pollux* refert nummos

Ex ÆRE

Chalcon Octavam partem Oboli:
Dischalcon ex duobus Chalcis:
Pentechalcon ex quinque.

Sed Obolo nihil minus *Athenis* dixit *Fannius*: erat Scripulus, ut retulit *Priscianus* ex *Dardano*. *Pollux* autem constituens Drachmam ex sex Obolis, ostendit obolum fuisse semiscripulum: nominatque Semiobolum ex quatuor Chalcis: & à Numero antiquos nummos
Diobolum
Triobolum, & Tetrobolum: qui insculptam haberet *Jovis* faciem in altera parte, in altera duas Noctuas: Sicut Trioboli nota fuit *Jovis* facies in utraque parte Dioboli autem noctua.

Ex

Ex ARGENTO

Drachmam *Fannius* fecit ex tribus ſcripulis: *Pollux* ex ſex Obolis: à *Priſciano* nuncupatur

Argenteus, & eſt Drachma *Attica.*

Nam Drachmam *Æginæam*, quam *Athenienſes* magnam dixere, decem Obolis habuiſſe teſtatur idem *Pollux.* Qui &

Didrachmam nominat cujuſmodi

Sicilicus eſt apud *Fannium*, & *Priſcianum.* & apud eundem *Pollucem.*

Bos ex bove inſculpto *Athenienſis*, vel Deliachus nummus.

Prætcrea ipſe nominat

Tridrachmam

Tetradrachmam: & *Cyrenſium*

Pentadrachmam &

Pentcconta-drachmam.

Numiſma *Plutarchus* conſtituit ex centum Drachmis; ſcribens *Tigranem* Seminumiſma dediſſe ſingulis militibus *Pompei*, quas *Appianus* dixit quinquaginta Drachmas.

Ex AVRO

Chryſus, auctore *Polemarcho*, fuit ex pondere Didrachmæ. Quare Semichryſus, quem nominat *Alexandrides*, fuit ex pondere Drachmæ. Statera feciſſe Minam *Græcam* id eſt centum Drachmas ait *Pollux:* & alios Stateras refert

Dareicos,

Phillipeios,

Alexan-

Alexandreos:
Corinthiacos etiam ex decem Obolis;
Semistaterem quoque, &
Tetrastaterem *Cyrene.*

Sed facile nummos antiquos redigimus ad pecuniam nostri æris, ubi ostenderimus
Aurum decuplo præstantius fuisse argento:
Denarium continuisse Drachmam, & scripulum:
Drachmam Romæ permutatam decem Assibus:
Drachmam fuisse ponderis nostri Scuti.

Aurum decuplo præstantius Argento docet *Pollux* ex auctoritate *Menandri*, qui quod talentum auri appellaverat mox dixerit decatalentum: & docet *Livius*, qui refert Senatum de mille talentis, quæ *M. Fulvius* Nobilior *Ætolis* jusserat dare populo *Romano* nihil mutasse nisi, si pro argento aurum dare mallent. Pro argenteis decem dare aurum unum.

Denarium continuisse Drachmam, & Scripulum ostendit pondus Denariorum antiquorum, & indicat *Priscianus* ex septuaginta duobus denariis constituens nonaginta sex Drachmas: Et ex septuaginta duabus siliquis constituens tres Denarios, vel quatuor Drachmas. *Livius* etiam Tetradrachmam scribit fuisse ponderis trium Denariorum. At cum *Plinius* Drachmam *Atticam* Denarii pondus habere dicat: Et cum *Aulus Gellius* Myrias Drachmas, quas poscebat *Lais*, interpretetur Denariorum decem millia: Intellexere de Denario decussi. Ut omnino corrupte Legatur apud eundem *Plinium* tertiam partem Minæ adæquare pondus triginta novem Denariorum. Nam tertia pars Minæ *Atticæ* adæquat pondus viginti quinque Denariorum, qui sint decusses. Et Minæ *Græcæ* tertia pars totidem item Denariorum pondus adæquat, qui essent ex sex-decim Assibus.

Drachmam

Drachmam *Romæ* permutatam decim Aſſibus dicitur ex *Plutarcho*, quindecim millibus Aſſibus æſtimante mille quingentas Drachmas.

Drachma eſt ponderis ſeptuaginta duorum ſeminis hordei: hoc eſt ex tribus ſcripulis. Ejuſdem ponderis eſt noſter nummus aureus, quem Scutum appellamus: Et qui permutatur quadrigentis viginti Quatrenis *Venetis*: qui conſtituunt Septuaginta Solidos ſingulos ex ſex Quatrenis. Ex hujuſmodi autem viginti ſolidis facimus Libram. Nam in hac adæquatione ſumpſimus Quatrenos *Venetos* communes omnibus *Italis*.

Igitur ex adæquato pondere Drachmæ, & Scuti, & ex auro decuplo præſtantiore argenteo, Drachma decima pars Scuti valeret ſeptem ſolidis: niſi antiqui nummi aurei in bonitate auri, duabus ferè ex viginti quatuor partibus, quos aurifices appellant Characterers, præſtarent auro noſtri Scuti, quod in bonitate eſt Characterum viginti duorum tantum. Illi enim antiqui nummi ſunt ex auro puro, & Obryzo, ex fluminum ramentis, & arrugia quæſito, quod ſtatim aurum eſt: vel quod in mettallis repertum, & igne perfectum, recoctum profecerit ad bonitatem: Cujuſmodi auri etiam ſunt Ducati, *Ungarici* potiſſimum. Si autem adæquemus aurum noſtri ſcuti ad bonitatem Obryzi: & nummis antiquis recte conſtituemus precium noſtro ære: Et æſtimare poterimus omne aliud aurum, cui inſit argentum vel dena, vel nona, vel octava, vel alia parte. Aurum vero Scuti adæquemus cum Obryzo, ſi unamque ex decem, & octo partibus ipſius Scuti, quas non ſiliquas, aurifices autem Characteres, ſed in pondere dicunt, fingamus eſſe precii viginti ſex Quatrenorum, & ſemis: ſicut ſunt ſingulæ partes Ducati ponderis Drachmæ, & ſiliquæ. Tunc enim Scutus valeret Quatrenis Quadrigentis Septuaginta ſeptem. Hac itaque ratione.

Drachma decima pars Scuti in bonitate Obryzi permutatur octo solidis, minus tribus ex denis partibus Quatreni.

Obolus sexta pars Drachmæ octo Quatrenis minus una ex viginti partibus Quatreni:

Chalcus octava pars oboli Quatreno ferè.

Argenteum numisma ex centum Drachmis conficeret undecim scutos, Libram, & Solidos viginti quinque, ex Drachma *Romæ* decem Assibus permutata.

Assis decima pars Drachmæ adæquaret quatrenos quatuor, & septuaginta septem centenas partes Quatreni:

Triens Quatrenum, & Quinquaginta novem centenas partes:

Quadrans Quatrenum, & decem novem centenas partes.

Denarius ex Drachma, & scripulo fuisset ex sexaginta tribus Quatrenis, & senis ex decem partibus alterius, si Libræ *Attica*, & *Latina* æquales fuissent. Sed cum *Latina Atticam* excedat sextante semuncia, & Drachma, hoc est mille quingentis duodecim hordeis: Hæc dividuntur in septuaginta quinque Drachmis Libræ *Attica*, ita, unamquamque Drachmam in Libra *Latina* efficiunt viginti hordeis, & paulo plus majorem, quam sit in Attica. Quæ hordea in unaquaque Drachma constituunt Quatrenos undecim, & quintam partem alterius.

Inde dicimus Denarium ea ratione fuisse ex duodecim solidis, duobus Quatrenis, & quatuor Quinariis partibus Quatreni:

Quinarium ex sex solidis, Quatreno, & duabus Quinariis partibus:

Sestertium ex solidis tribus, & septenis ex decem partibus Quatreni. Quomodo Quadrans est quasi sexta decima pars Sestertii, ut *Volusius* ait.

Item Libra auri efficiens Sestertios nongentos fuisset ex

C Scutis

Scutis quadriginta, Solidis ſexdecim, Quatrenis quatuor.

Nummos vero aureos quadriginta tres in Libra, & ſolidis decem & ſeptem.

Chryſus ex pondere Didrachmæ conficit duos Scutos, & decem novem Solidos:

Stater undecim Scutos, Libram, & ſolidos quinque.

Dareicus eſt precii Chryſi. Nam *Xenophon* talentum auri ex tricenis Dareicis dixit eſſe.

Philippeius, quem habebat *Jacobus Sadoletus* cardinalis optimus, & doctiſſimus, fuit ponderis trium Drachmarum, totidemque ſiliquarum, hoc eſt trium Ducatorum.

Alexandreium conciſum ejuſdem ponderis penè apud ſe eſſe teſtatur *Henricus Glareanus*.

Statera *Corinthiacum* ex decem Obolis, facimus ex tresdecim Solidis, Quatreno, & ſemis. At *Enthymius* refert Statera à *B. Petro* inventum in ore piſcis, fuiſſe ex quatuor Drachmis, hoc eſt ex Libra, Solidis undecim, Quatrenis quatuor, & quatuor quinariis partibus alterius.

Alium Statera fecit *B. Hieronimus* ex viginti Obolis, duplicatum ſcilicet *Corinthiacum*.

Galli, *Germani*, *Brittanni*, *Flandri*, & *Hiſpani* hos ipſos nummos poterunt metiri precio æris, quod in uſu habent ex ejus adæquatione à nobis facta cum Denario *Romano*: quem dicemus conficere in *Gallia* ſolidos ſex, Denarios duos *Turonenſes*, & quatuor quinarias partes alterius: in *Germania* communiter quindecim Cruciatos, minus vigeſima quinta parte unius: in *Brittannia* Solidos quinque Sterlinorum, Denarios novem *Turonenſes*, & quatuor quinarias partes alterius: in *Flandria* ſex Stauros, & paulo plus Denariis octo *Turonenſibus*: in *Hiſpania* Maravilios fere ſexaginta quinque quam adæquationem fecimus, quia Denarius *Turonenſis* eſt precii noſtri Quatreni: ex *Turonenſibus* Denariis duodecim eſt ſolidus item *Turonenſis*:

ex

ex quinque in *Germania* communiter est Cruciatus: ex tresdecim in *Brittannia* solidus Sterlinorum: ex undecim, & paulo plus in *Flandria* Staurus. Maravilius est precii nostri Quatreni, & paulo plus septimæ partis alterius: Quoniam Realis est ex triginta quatuor Maraviliis: & Ducatus permutatur undecim Realibus, Denarius autem *Turonensis* partitur in quatuor Pictis, cujusmodi apud majores nostros fuere Bagari: & ex quadraginta quinque solidis *Turonensibus* fit Scutus, qui cognominatur à sole. & ex duobus Cruciatis fit *Caroleus*, ex *sex Grossus Argentinensis*, ex Octuaginta Coronatus. Centum vero octuaginta solidi Sterlinorum conficiut Libram precii quinque Scutorum. Staurus tandem partitur in quatuor hordeis: & triginta octo Stauris Scutus permutatur.

Talentum.

Olim fuisse minimi precii indicat *Homerus*: apud quem quarto Loco datur præmium in æquorum certamine. Fuit ex tribus Chrysis ut ait *Pollux*: postea ita auctum, ut à *Fannio* dicatur nihil *Athenis*

—— *Obolove minus, majusve Talento.*

Nomen ipse indicat fuisse pondus:

In ÆRE

Quidem pondus centum viginti quinque Assium Libralium. Nam *Dionysius* duo millia hujusmodi Assium constituere ait sexdecim Talenta in pondere æris. *A Phavorino* dicitur esse sex millibus Quadrantibus, sex scilicet scripulorum singulis. Nam tot ejusmodi Quadrantes

conſtituunt centum viginti quinque Libras æris: ad quot Talentum redactum fuiſſe etiam tradit *Epiphanius* in Libro de menſuris.

In ARGENTO

Talenta alia omnia fuere, niſi quæ Talenta auri vocantur: ex quibus diximus unum dari pro decem argenteis. Ex Talentis *Atticum* paruum à *Fannio*, & à *Polluce* dicitur ex ſex millibus Drachmis, vel ex ſexaginta Minis *Græcis*. *Seneca* controverſia trigeſima quarta, quam *Priſcianus* appellat Librum decimum Epiſtolarum ad *Novatum*, in hoc Talento collocat viginti quatuor Seſtertia: quæ, ipſo *Priſciano* interprete, ſunt ſexaginta Libræ ex primo Seſtertio duarum ſemiſſis Librarum. Qua ratione & *Gellius* treſdecim talenta, quibus emptus fuit *Bucephalus*, æris *Romani* ſummam eſſe dixit trecentum duodecim Seſtertium. Ut omnino Legamus corruptè apud *Plinium* hoc Talentum taxari ſex decim Seſtertiis. Ex quatuor millibus quingentis Denariis, hoc eſt ex ſex millibus Drachmis *Sex. Pompeius* item fuiſſe ait

Ciſtophorum, &

Talentum *Rhodium*

Sed *Atticum* magnum ex centum Minis *Atticis*, id eſt ex ſeptem millibus quingentis Drachmis fecit *Priſcianus*: quas tamen Minas dixit eſſe Libras *Romanas* octoginta tres, & ſemunciam: cum recta computatione ſunt ſeptuaginta octo Libræ *Romanæ*, & ſemuncia. Sed *Cn. Manlius* hoc Talentum *Antiocho* non minus pondo octoginta *Romanis* ponderibus decrevit, ut ait *Livius*. Quod cum *Sex. Pompeius* Talentum *Atticum* retulit ſex millium Denariorum: quod *Priſcianus* quandoque *Atticum* magnum, & quæ *Gellius* dixit tria Talenta *Attica* Nummi *Romani* fuiſſe Seſtertia

Sestertia duo, & Septuaginta millia; non *Atticum*;

Sed *Achaicum* Talentum apud eos Auctores Legendum puto. *Achaicum* enim Talentum ex sex millibus Denariis fuisse videmus ex *Polybio*, ut ait *Livius* tradente *Achæis* centum talentis stetisse redemptionem mille ducentorum civium *Romanorum*: cum quingentos Denarios precium in capite, quod redderetur dominis, statuissent. Et hujuscemodi tria talenta ex decem, & octo millibus Denariis constituunt Sestertia duo & Septuaginta millia, quæ dixit *Gellius*. Tria autem Talenta *Attica* parva sunt ex quinquaginta quatuor millibus Sestertiis: Et tria magna ex Sexaginta sex millibus septingentis tantum.

Euboicum Talentum nominat *Polybius* in pace *Scipionis* cum *Carthagensibus*: *Romano* nummo quatuor millium Denariorum relatum à *Pompeio*.

Æginæum majus aliis Talentis *Græcis* ait *Pollux*, ex decim millibus Drachmis *Atticis*, quot scribit *Appianus Tigrannem* dedisse singulis Tribunis, qui erant in Exercitu *Pompei*, quodque *Plutarchus* nominat Talentum: quale poscebat *Lais*, vel Myrias Drachmas.

Babylonicum Pollux recenset ex septem millibus Drachmis, hoc est septuaginta Minis *Græcis*, vel *Euboicis*, ut appellat *Herodotus* explicans hoc ipsum Talentum.

Quod & *Romanum* fuisse ostendit *Servius* ex autoritate, ut ait, Plauti, apud quem cum quidam dixisset debere centum quadriginta Libras, paulo post intulit

Talenta tot, quot ego, & tu sumus.

Erat itaque ex quinque millibus ducenis quinquaginta Denariis.

Ægyptiacum pondo octoginta capere *Varro* tradit: quæ sunt septem millia, & sexcentæ octoginta Drachmæ.

Syraicum nominat *Pollux* ex mille quingentis Drachmis:

Siculum

Siculum antiquum ex viginti quatuor nummis:

Siculum posterius ex duodecim. Et *Pompeius Alexandrinum* recenset ex duodecim Denariis *Neapolitanum* ex sex *Syracusanum* ex tribus,

Rheginum ex Victoriato.

Collapsa Republica alii Nummi fuere sub imperatoribus: Et *Lampridius* nominat Semisses, Tremisses, Quartarios, Senarios, Bilibres, & Centenarios. *Junius Nypsius* hos nummos posteriores redegit

Ad Libram viginti Solidorum:

Ad Solidum ex duodecim Denariis:

Ad Denarium vigesimam partem unciæ.

Libram in Ære, in Argento, in auro etiam ostendunt imperatores *Constantinus*, *Gratianus*, *Valentinianus*, *Theodosius*, *Arcadius* & *Honorius*.

Sed *Arcadius* & *Honorius* Libram Æris vigesimam quintam partem solidi tradunt esse.

Libram Argenti *Arcadius* ipse, *Theodosius* item & *Valentinianus* dividunt in sexaginta Argenteos nummos:

Libram auri in septuaginta duos Solidos Obryziacos:

Arcadius vero, & *Honorius* in viginti quinque Solidos.

Dion autem aureum nummum distribuit in viginti quinque Denariis.

Itaque ex precio nostri Æris excurrentis redacto ad antiquam pecuniam eo modo, quem retulimus sunt

1. Denarius argenteus *Nypsi* — Solidi III, Quatreni II, & fere tres ex sex-decim partibus Quatreni

2. Libra Æris — Solidi XII, Denarii II. & paulo plus Semis.

3. Argenteus Nummus Impp — Solidi XII Denarii VIII, & paulo plus septem ex denis partibus Denarii

4. Denarius aureus *Nypsi* — Libra, Solidi XI. Denarii fere decem.

5. Soli-

5. Solidus argenteus *Nypsi* — Libra, Solidi XIIX, Denarius, & octava pars alterius.

6. Solidus Obryziacus — Scutus, Libra, Solidi XVI, & fere tres octone partes Denarii.

7. Solidus autem Imp p — Scuti IV, Libra, Solidi V, Denarii V. & semis ferè:

8. Aureus Nummus *Dionis* — Scuti IV, Libra, Solidi XI, Denarii VIII.

9. Solidus aureus *Nypsi* — Scuti V, Libra, Solidi X, Denarii quasi X.

In antiquis autem nummis sunt

10. Teruncius *Volusii* — Novem vicenæ partes Quatreni.

11. Chalcus — Quatrenus ferè.

12. Quadrans }
13. Triuncis } Quatrenus & decem novem centenæ partes.

14. Triens }
15. Sextula } Quatrenus & quinquaginta novem centenæ partes.

16. Libella — Quatrenus & paulo plus octo ex denis partibus.

17. Dichalcus — Quatreni fere II,

18. Semiobolus — Quatreni III, paulo plus decem novem ex vicenis partibus.

19. As — Quatreni IV, & septuaginta septem ex centenis partibus.

20. Pentechalcus — Quatreni ferè V.

21. Obolus — Solidus, Quatrenus, & decem novem vicenæ partes.

22. Dipondium — Solidus, Quatreni III, & quadraginta quatuor ex centenis partibus.

23. Diobolus — Solidi II, Quatreni III, & decem & octo vicenæ partes.

24. Sester-

24. Sestertius — Solidi III, & septem denæ partes Quatreni.

25. Triobolus — Solidi III, quatreni V, & decem & septem vicenæ partes.

26. Tetrobolus — Solidi V, Quatrenus, & sexdecim vicenæ partes.

27. Quinarius ——— }
28. Victoriatus ——— } Solidi VI, Quatrenus &
29. Talentum Rheginum } duæ Quinariæ partes

30. Grave æs ——— }
31. Drachma *Attica* — } Solidi VII, Quatreni V, & sep-
32. Argenteus ——— } tem ex denis partibus alterius.

33. Denarius — Solidi XII, Quatreni II, & quatuor Quinariæ partes unius:

In *Gallia* — Solidi VI, Denarii II *Turonenses*, & quatuor Quinariæ partes Denarii.

In *Germania* — Cruciati XV minus vigessima quinta parte Unius.

In *Brittania* — Solidi V Sterlinorum, Denarii IX *Turonenses*, & quatuor Quinariæ partes Denarii.

In *Flandria* — Stauri VI, & Denarii paulo plus VIII, *Turonenses*.

In *Hispania* — Maravilii fere LXV.

34. Drachma *Æginea* — } Solidi XIII, Quatrenus &
35. Stater *Corinthiacus* — } semis.

36. Didrachma — }
37. Sicilicus ——— } Solidi XV, Quatreni IV, & Qua-
38. Bos ——— } tuor ex denis partibus Quatreni.

39. Tridrachma — Libra, Solidi III, Quatreni V, & decima pars alterius.

40. Talen-

40. Talentum *Syracusanum* — Libra, Solidi XVII, quatreni II. & duæ quinariæ partes alterius.
41. Tetradrachma — Libra, Solidi XI, Quatrenii II, & octonæ ex denis partibus unius.
42. Pentadrachma — Libra, Solidi XIX, Quatreni II. & ſemis
43. Talentum *Neapolitanum* — Scutus, Solidi IV. Quatreni IV. & quatuor quinariæ partes unius.
44. Semichyrſus — Scutus, Solidi IX, Quatreni III.
45. Talentum in Ære — Scutus, Libra, Solidi IX. Quatreni II. & quarta pars alterius.
46. Talentum *Alexandrinum* — Scuti II, Solidi IX, quatreni II, & tres quinariæ partes unius.

47. Chryſus —
48. *Dareicus* — } Scuti II, Solidi XIX.
49. Aureus Nummus — Scuti II, Libra, Solidi XIX.
50. Philipeius —
51. Alexandrinus } Scuti III, Libræ II, Solidi II.
52. Semiſtater ——
53. Pentacontadrachma } Scuti V, Libræ II, Solidi II, Quatreni III,
54. Stater —
55. Numiſma } Scuti XI, Libra, Solidi V.
56. Talentum *Siculum* poſterius — Scuti XX IIX, Libræ III, Solidi IV.
57. Tretraſtater — Scuti XLV, Libra, Solidi X.
58. Talentum *Siculum* antiquum — Scuti LVII, Libra, Solidi XIIX.
59. Talentum *Syraicum* — Scuti CLXX, Libra, Solidi V.

60. Talentum *Euboicum* — Scuti DLXXXV, Libræ II; Solidi VIII, Quatreni V, & semis.

61. Talentum *Atticum* paruum.
62. Talentum *Rhodium*. ——— } Scuti DCLXXXI; Libra, Solidi X.
63. Cistophorus. ———

64. Talentum *Babylonicum* —
65. Talentum *Romanum* — } Scuti DCCXCV.

66. Talentum *Atticum* magnum — Scuti DCCCLI; Libræ II. Solidi XV.

67. Talentum *Achaicum* — Scuti CMVIII, Libræ II.

68. Talentum *Ægineum* — Scuti MCXXXV. Libræ; Solidi X.

Quadrans

FINIS.

BIBLIOTHECÆ NUMMARIÆ

PARS PRIMA.

De Antiquis Numiſmatibus.

ABRAHAMUS GORLÆUS Antuerpianus.

THeſaurus Numiſmatum Romanorum: ſive Numi Aurei, Argentei, Ærei, ad Familias Romanas ſpectantes, uſque ad obitum Augusti. Acceſſerunt typi eorumdem Nummorum, quos Fulvius Urſinus omiſit, aut aliter edidit. Amſtelodami, apud Cornelium Nicolaum. 1608. in Folio. Sunt & qui in 4. ibidem prodiiſſe aſſerant. De ejus Dactyliotheca ſive Tractatu de Annulis dicemus in Mantiſſa.

Abrahamus Ortelius, Antuerpianus, Regis Catholici Geographus.

Præterea numiſmata, quæ in Theſauro Geographico, Parergo Ptolemaico, aliiſque libris exhibuit:

Extant Deorum Dearúmque capita ex antiquis numiſmatibus collecta ejus operâ, atque edita à Philippo Gallæo Antuerpiæ, anno 1573. Quæ poſtea anno 1602. emiſit in lucem Franciſcus Swertius F. Antuerpianus Hiſtorica narratione illuſtrata, Antuerpiæ, apud Joannem Bapt. Vuintium, in 4.

Achilles

Achilles Statius, Lusitanus.

Vide infra verbo, Fulvius Ursinus.

Adolfus Occo, Augustanus Medicus.

Imperatorum Romanorum Numismata propè omnia à Pompeio Magno ad Heraclium, & Inscriptiones eorumdem, & symbola Emblematum accuratissimè: verùm absque figuris æri aut ligno incisis. Antuerpiæ, apud Christophorum Plantinum 1579. in 4. & multis nummorum millibus auctius atque emendatius, Augustæ Vindelicorum, in 4. ad insigne pinus, anno 1601. qui non fuit sæculi à Christo nato decimi sexti, sed sæculi decimi septimi primus.

Æneas Vicus, Parmensis.

Imperatorum XII. icones è Numismatibus desumptas, cum aversis partibus, addita perbrevi cujusque vitæ descriptione, edidit Venetiis, an 1554. in 8.

Idem anno 1555. primorum XII. Cæsarum Genealogiarum, stemmatum, consanguinitatum, affinitatúmque veram delineationem in Tabula scitissimè sculpta exhibuit: quam V. C. Raphaël Trichet du Fresne omnis rei antiquariæ peritissimus inter cætera omnis generis κειμήλια servabat in exquisitissima sua Bibliotheca, cui nostra hæc Nummaria plurimum debere se ingenuè profitetur.

Reliqua librorum Æneæ Vici ad Imperatorum Historiam à Julio Cæsare usque ad Lucium Verum, à Jacobo Franco Chalcographo Veneto in lucem edita, Venetiis apud Francum 1601. in 4.

Augustarum Imagines æneis formis excusæ Venetiis cum earum Vitis, 1557. in 4. & anno 1562. Liber I. ex libris 23. Commentariorum in vetera Imperatorum Numismata, cum figuris, in 4.

Discorsi sopra le Medaglie de gli Antichi, Venetiis 1555. & alibi.

Plura

Plura vide infra verb. Jacobus Francus, Joan. Bapt. Duvallius, & Natalis Comes.

Andreas Fulvius, Pranestinus.

Primus omnium, ut quibusdam visum est, Effigies Imperatorum in lucem dedit in libro. Cui titulus est: Illustrium Imagines, Romæ, Anno 1517. apud Jacobum Mazochium. Verùm alii librum hunc à Jacobo Sadoleto oblatum censent fuisse Leoni X. Papæ, sive ejus, germanus auctor fuerit, sive hicce Andreas Fulvius, qui præterea urbis Romæ descriptionem prosa & carmine celebrasse memoratur ab Onuphrio Panvinio Præfatione in Commentarios de Republica Romana.

Andreas Schottus, Antuerpianus, S. I.

Sexti Aurelii Victoris Historiæ Augustæ Breviario primùm à se reperto, tum alteri pridem vulgato, Imperatorum iconas inseruit. Antuerpiæ, apud Christophorum Plantinum, 1579. in 8.

Idem Antonii Augustini Tarraconensis Archiepiscopi Dialogos XI. ex Hispanica dialecto Latinè reddidit, ut mox dicemus, & insuper duodecimum adiecit de Diis Deabúsque Gentilium, cum Catalogo Auctorum, qui de Numismatibus scripserunt, ex Hulsiano ferè deprompto.

Anonymi post nominatos Scriptores succedent suo deinceps ordine.

Antonius Augustinus, ex Alifano Ilerdensis Episcopus, ac tandem Tarraconensis Archiepiscopus, non Cæsar-Augustanus, ut scripsit nonnemo.

De Numismatibus priscis, eorúmque inscriptionibus ac symbolis Dialogos XI. eruditissimos edidit Hispanico idiomate excusos.

Italicè vertit Dionysius Octavianus Sada, emisitque Romæ, 1592. in fol. apud Guillelmum Faciottum, cum ejusdem Sadæ actuario.

Iidem Dialogi in 4. Italicè excusi sunt cum figuris æri incisis, nec interprete, nec Bibliopola, nec anno expressis. Locus tamen editionis perhibetur Roma.

Latinè reddidit Andreas Schottus S. I. Antuerpiæ apud Henricum Aërtsium, anno 1617. cum Numismatum iconibus seorsim editis à Jacobo Biæo æri graphicè incisis.

Antonius Chappuys, Delphinas.

Vide infrà V. Gabriël Simeon.

Antonius Piso, Lotharingiæ Ducis Medicus.

Discours sur les medalles & graveures antiques, principalement Romaines, avec une exposition particuliere de quelques lanches ou tables estant sur la fin du liure, &c. *Par Mounsieur Antoine le Pois, Conseiller & Medecin du Duc. de Lorraine,* Parisiis, apud Mamert. Patissonium, 1579. in 4.

Antonius Zantanus, Comes & Eques,

Primorum XII. Cæsarum verissimæ imagines ex antiquis Numismatibus desumptæ, addita perbrevi cujusque Vitæ descriptione, ac diligenti eorum quæ reperiri potuerunt Numismatum aversæ partis delineatione. Libri primi editio tertia Romæ apud Jac. Mascardum, 1614. in 4.

Augustinus Juneges, Siculus.

Panormitanorum Numismata explicuit. Vide infrà. V. Philippus Paruta.

Balthasar Perez, de Castello, Canonicus Burgensis.

Los discursos de la Religion, Castrametation, Assiento del Campo, Baños y exercicios de los antiquos Romanos y Griegos, del illustre Guillermo de Choul, del Conscio del Christianissimo Rey de Francia. Traduzido en Castellano de la lingua Françesa por el Maestro Balthasar Perez del Castillo, Canonigo, y natural de la Ciudad de Burgos. Lugduni, apud Guillelmum Rovillium, in 4. anno 1579.

Cæsar Baronius, Soranus, S. R. E. Cardinalis Bibliothecarius.

In

In XII. Annalium Ecclesiasticorum Tomis à Christo nato usque ad annum MCXCVIII. veteres identidem Nummos ex cimeliarchiis Lælii Pasqualini, & aliorum Antiquariorum erutos literato orbi communicavit. Editi sunt Romæ, Antuerpiæ, Venetiis, Coloniæ, &c.

Cæsar Malfattus, Paduanus.

Vide infrà, V. Laurentius Pignorius.

Carolus Dux Croyiacus & Arschotanus, &c.

Ejus curâ & impensis olim congesta, ærique à Jacobo Biæo incisa Imperatorum à Romulo & Caio Julio Cæsare ad Justinianum Augustum Numismata, in 4. cum notis Joannis Hemelarii, anno 1627. edita: deinde insigni auctario locupletata, brevique commentario opera Casperii Gevartii, ut ferunt, illustrata prodiere Antuerpiæ, apud Henricum Aertsium, 1634. in folio. Prima editio in eadem urbe, apud Hieronymum Verdussium ab anno 1615. in 4. præcesserat.

Carolus Patinus, Guidonis F. Parisiensis Medicus Doctor.

Familias Romanas in antiquis Numismatibus ab Urbe condita ad tempora Divi Augusti, ex Bibliotheca Fulvii Ursini, cum adjunctis Antonii Augustini Episcopi Ilerdensis, restituit, recognovit, auxit. Parisiis apud Joannem du Bray, Petrum Variquet & Robertum de Ninville in folio anno 1663.

Casperius Gevartius, I. C. Cæsareus, Regiusque Consiliarius & Historiographus, atque urbis Antuerpianæ Archigrammateus.

Plura exhibet ad veterem Nummariam supellectilem spectantia in celebri pompa introitus Serenissimi Principis Ferdinandi Austriaci Hispaniarum Infantis Belgarum & Sequano-Burgundionum Gubernatoris in urbem Antuerpiensem. In majori folio, 1642. Antuerpiæ apud I. Meurs.

Idem operi Goltziano de Imperatoribus Romanis à

Balthaſare Moreto, Antuerpiæ in folio, anno 1645. recuſo, cum figuris luteo colore illitis, Vitas Imperatorum Romanorum addidit ab Alberto II. uſque ad Ferdinandum III. Quod mirum fuiſſe neglectum ab Antiquario quodam erudito, qui quamuis magnus ſit, & videatur ſolers, non tantùm extranea quæque & longius diſſita, ſed etiam quæ in oculis erant ac manibus, prætermiſit.

Claudius Chiffletius, Biſuntinus, J. C.

De Numiſmate antiquo liber poſtumus prodiit Lovanii, in 8. 1628. apud Cornelium Coneſtinium, vnà cum Erycii Puteani Tabulis rei Nummariæ, de quibus egimus ſecunda Parte.

Idem ſubjunctus eſt Diſſertationi de Othonibus æreis Henrici Thomæ Chiffletii, 1656. in 4. Antuerpiæ.

Claudius Guichardus, J. V. D.

Funerailles, & diverſes manieres d'enſeuelir des Romains, Grecs, & autres nations, tant anciennes, que modernes, dediées au Duc de Savoye. Lugduni, apud Joannem Tornæſium, in 4. 1581.

Claudius Menetreius, Cemeliarchii Barberini Præfectus.

Extant ſex tabulæ Numiſmatum ad religionem Dianæ Epheſiæ ſpectantium poſt ejus opus poſtumum de ſymbolica Deæ illius πολυμάστου ſtatua, ut pluribus diximus in Mantiſſa Antiquariæ ſupelectilis.

Conradus Liechthenavius, Urſpergenſis Abbas.

Imagines Imperatorum Romanorum inſertæ ſunt à recentiore quopiam, illius Chronico, quod editum eſt.

Conſtantinus Cajetanus, Syracuſanus Siculus, O. B.

Dicitur in Bibliotheca Mariana R. P. Hippolyti Maraccii edidiſſe de Nummis & Numiſmatibus in honorem B. M. Virginis cuſis libros duos. Verum nec locus editionis, nec forma, nec tempus, aut Typographus adſcribuntur, ut in aliis pleriſque ejuſdem aliorumque ſcriptorum lucubrationibus. *Conſtan-*

Conſtantius Landus, Complani Comes.

In veterum Numiſmatum Romanorum Miſcellanea explicationes edidit, ſed abſque figuris: Lugduni, in folio, apud Sebaſtianum de Honoratis, anno 1560.

Dionyſius Octavianus Sada.

Vide ſuprà, v. Antonius Auguſtinus.

Dominicus Tempeſta, Romanus.

Vitæ Summorum Pontificum à Chriſto Jeſu ad Clementem VIII. Latino Italicoque ſermone breviter conſcriptæ, cum effigiebus eorum ex Nummis & Picturis excerptis, Romæ, apud Hieronymum Franzinum, 1596. in 8.

Franciſcus Angelonus, Italus.

Hiſtoriam Auguſtam priſcis Numiſmatibus illuſtratam, à C. Julio-Cæſare ad Conſtantinum Magnum Italico ſermone ſcripſit, dicavitque Ludovico XIII. Francorum ac Navarræorum Chriſtianiſſimo Regi: Romæ in folio, apud Andream Feium, anno 1640.

Alia quoque ſcripſiſſe fertur, quæ ad manus meas nondum pervenerunt.

Illuſtrium imagines à Jano ad Henricum III. Conradi in Imperio ſucceſſorem impreſſæ Lugduni in ædibus Antonii Blanchardi Chalcographi, impenſis honeſtorum virorum Joannis Monſnier, & *Franciſci Juſte*, cujus nomen in prima pagina occurrit, anno à Virginis partu 1524. die 11. menſis Septembris: extant in Bibliotheca Foucquetiana.

Franciſcus E. de Mezeray.

Hiſtoriæ Gallicæ tribus Tomis inſeruit Numiſmata multa, quæ Regum noſtrorum temporibus perhibentur fuiſſe cuſa. Lutetiæ Pariſiorum anno 1643. in folio apud Matthæum Guillemot.

Franciſcus Suuertius, F. Antuerpianus.

Deorum

Deorum Dearúmque capita ex antiquis Numiſmatibus operâ Abrahami Ortelii collecta, atque à Franciſco Suvertio Hiſtorica narratione illuſtrata: Antuerpiæ, apud Joannem Baptiſtam Urintium, 1602. in 4.

Ibidem anno ſeq. eadémque formâ, XII. Cæſarum imagines è Numiſmatibus expreſſæ, & Hiſtorica narratione illuſtratæ, ex Muſeo Franciſci Suuertii, & anno 1612. in eadem urbe apud Viduam & filios Joannis Moreti.

Franciſcus Ximenez de Vurea, Caſtellanus, Regis Hiſpaniæ & Regni Aragonici Chronologus.

Vide Vincentius Joannes de la Stanoſa.

Fulvius Urſinus, Romanus.

Familias Romanas ex antiquis Numiſmatibus deſcripſit, & ad Divi Auguſtini tempora deduxit, cum appendice XXX. Familiarum ex libro de Familiis Romanorum Antonii Auguſtini Epiſcopi Ilerdenſis, Romæ apud Hæredes Franciſci Tramezini 1577. in folio.

Ex ejuſdem Bibliotheca prodierunt imagines & elogia Virorum illuſtrium & Eruditorum ex antiquis marmoribus, gemmis, lapidibus, & Numiſmatibus expreſſæ, cum annotationibus. Romæ, formis Antonii Lafrerii, in folio, anno 1570. Anno præcedenti eiſdem formis Antonii Lafretii prodierant Illuſtrium Virorum, ut extant in urbe, expreſſi vultus collecti ab Achille Statio Luſitano, Romæ, in folio, 1569. Vide præterea infrà. v. Theodorus Gallæus.

Gabriël Simeon, Florentinus.

Les illuſtres obſervations Antiques du Seigneur Gabriël Symeon Florentin, en ſon dernier voyage d' Italie l'an 1557. Lugduni apud Joannem Tournæſium, in 4. anno 1558.

Eadem Epitaphiorum ac Numiſmatum Antiquorum illuſtratio Italicè, iiſdem formis eodémque anno cuſa fuit: *Illuſtratione degli Epitaphi & Medaglie Antiche*, &c.

Deſcrip-

Description de la Limagne d'Auvergne, en forme de Dialogue, auec plusieurs Medalles, Statuës, Oracles, Epitaphes, & autres choses memorables, & non moins plaisantes que profitables, aux amateurs de l'Antiquité. Traduit du Liure Italien, de Gabriël Symeon, en Langue Françoise, par Antoine Chappuys du Dauphiné. Lugduni, apud Guillelmum Rovillium, in 4. anno 1561.

Gaillardus Guiranus, in Nemansensi Senescallia, Presidialique Curiæ Regius Consiliarius, & in suprema Arausionensi Senator.

Explicatio duorum vetustorum Numismatum Nemausensium ex ære. Arausioni, apud Edvardum Rabanum, 1655. in 4.

Volumina tria ad calcem illius speciminis pollicetur, ac nominatim tertium de re Nummaria Veterum: cujus hæc sunt præcipua capita.

Catalogus Auctorum, qui de Numismatibus scripserunt, vel qui ad illorum intelligentiam faciunt.

De utilitate capienda è Numismatibus.

An Numismata sint monetæ annumeranda.

De materia & falsitate Nummorum.

De fabricatione & notis Nummorum diversi generis.

De characteribus, numeris & litteris in illis expressis diversæ formæ.

De Numismatibus incognitis, vel saltem obscuris & abstrusis.

Explicatio & illustratio DXXXV. antiquorum Numismatum, ex diversis Auctoribus, & solo Nemausensi collectorum, ordine Alphabetico, cum figuris.

Quidquid sub terra est in apricum proferet ætas.

Gaspardus Vvaserus, Tigurinus.

De eo commodiùs agemus secunda Parte hujus Bibliothecæ.

Gregorius

Gregorius Chanlerius, Noricus, Eques Divi Marci.

Cæſareum Chronicon Germanico idiomate edidit à Caio Julio Cæſare uſque ad Matthiam, Imperatorum Imaginibus identidem inſertis diſtinctum.

Illud idem Belgicè prodiit, in folio, anno 1617. Amſterodami.

Extant quoque Imperatorum ac Cæſarum Romanorum à C. Julio Cæſare uſque ad Maximilianum II. Auſtriacum deſcriptiones Nicolai Reuſneri, & Georgii Sabini, Lipſiæ, anno 1572. in 8.

Guillelmus Camdenus, Reginæ Anglorum Hiſtoriographus.

In ſua Britannia, ſive Regnorum Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ, & Inſularum adjacentium Chorographica Deſcriptione, congeſſit aliquot antiqua Numiſmata Britannica. Excuſa eſt ſæpe ſæpius àb anno 1586. in octavo, &c. ſed præcipuè ſpectabilis editio in folio, cum Tabulis Chorographicis, anno 1607.

Guillelmus du Choul, Regis Francorum Conſiliarius, & Baillivus Montium Delphinatus.

Diſcours de la Religion des Anciens Romains, illuſtré d'un grand nombre de Medailles, & de pluſieurs belles figures, retirées des Marbres antiques, qui ſe trouvent à Rome, & par la Gaule. Lugduni apud Guillelmum Rovillium, 1556. in folio: deinde ibidem, anno 1567. in 4.

Diſcours ſur la Caſtrametation & diſcipline militaire des Romains: des Bains & antiques exercitations Grecques & Romaines. Lugduni apud eundem Typographum 1555. & 1557. in folio.

Los diſcurſos de la Religion, &c. Vide ſupra verbo, Balthaſar Perez.

Willelmum hunc Braſſicanum vocat alicubi Joannes Thomas Freigius J. C. Altorffinus, nonnulloſque in fraudem induxit, qui cum Joanne Alex. Braſſicano confuderunt.

Guillel-

Guillelmus Rovillius, Lugdunensis Typographus.

Promptuarium Iconum edidit anno 1553. in 4. in duas partes tributum. Prima complectitur Icones insigniorum à sæculo hominum subjectis eorum vitis. Secunda à Christo nato incipit perpetuam ducens seriem usque ad Henricum II. Francorum Christianissimum Regem. Sed tantum abest, quod notavit Lævinus Hulsius, ut Thesaurum antiquitatum Jacobi Stradæ Mantuani editione sua illustravit, ut potius additione quamplurimorum nummorum fictitiorum corruperit. Prodiit etiam Tiguri 1557. in 8.

Helisæus Rosleinius.

In Germanica descriptione Alsatiæ anno 1593. Argentorati edita expressit plurima numismata quæ ibidem reperta sunt.

Henricus Thomas Chiffletius, Sequanus.

De Othonibus æreis Dissertatio. Antuerpiæ in 4. ex officina Plantiniana anno 1656. cum Claudii Chiffletii, de quo supra meminimus, libro postumo de Antiquo Numismate.

Hieronymus Megiserus, Co. P. Cæsarei Archiducum atque Ordinum Austriæ Historiographus.

Theatrum Cæsareum Historico-Poëticum, quo omnium & singulorum Romanorum Imperatorum cùm Icones ex antiquis Numismatibus expressæ, tum vitæ describuntur, cum Elogiis ex optimis quibusque Poëtis collectis. Lentiis, ad Istrum ex Typographio Joannis Planci anno 1616. in octavo & Augustæ Vindelicorum 1617. in octavo apud Joannem Kruger.

Hubertus Goltzius, Herbipolita, Venlonianus, Belga, antiquariorum suæ ætatis, ut ferunt, coryphæus.

Icones Imperatorum Romanorum è priscis Numismatibus ad vivum delineatæ, & brevi Historica narratione Illustratæ. Brugis Flandrorum, anno 1558. in folio. Hispa-

nico idiomate redditas ab Imper. Julio Cæſare ad Ferdinandum I. & anno 1560. excuſas cum aliis ejuſdem operibus exhibet Bibliotheca noſtra. Eadem Gallico, aliiſque vernaculis idiomatis prodierunt. Porro inſigniter hallucinatur Antiquarius quidam vir doctus, dum *Miniatas* appellat, cum ad oculum cuivis non cæco pateat, *Luteo*, ſive flavo colore illitas eſſe: quo fit ut vulgo Gallicè vocentur, *les Jaunes de Goltzius.*

Idem *Caii Julii Cæſaris* numiſmata cum averſis partibus ſculpſit, emiſitque, Brugis anno 1563. in folio & anno demum 1574. eadem forma edidit *Octaviani Augusti* numiſmata. *Tiberii* vero, quæ extant, poſt ejus mortem prodierunt.

Idem Faſtos Magiſtratuum & Triumphorum Romanorum ab urbe condita ad Auguſti obitum ex antiquis, tam numiſmatum, quàm marmorum monumentis reſtitutos, S. P. Q. R. dedicavit. Brugis Flandrorum 1566. in folio & 1571.

Addidit quoque poſtea Siciliam & Magnam Græciam, ſive Hiſtoriæ Urbium & Populorum Græciæ ex antiquis Numiſmatibus reſtitutæ libros quatuor. In eadem Brugenſi urbe 1576. in folio.

Ejuſdem Theſaurus rei Antiquariæ uberrimus ex antiquis tam Numiſmatum quam marmorum inſcriptionibus conquiſitus, & in locos communes diſtributus, prodiit Antuerpiæ apud Chriſtophorum Plantinum anno 1579. in 4. tum deinde in eadem urbe in folio minori anno 1618. apud Guillelmum à Tongris opera ac ſtudio Joannis Biæi.

Omnia vero Huberti Goltzii numiſmatica opera ad Romanæ & Græcæ Antiquitatis illuſtrationem ſpectantia, exceptis Faſtis ac Theſauro, edidit Tomis tribus Balthaſar Moretus Antuerpiæ in officina Plantiniana annis 1644. & 1645. in folio his titulis.

Icones

Icones Imperatorum Romanorum ex priscis Numismatibus ad viuum delineatæ & brevi Historica narratione illustratæ per Hubertum Goltzium. Accessit modo Imp. Romanorum series ab Alberto II. Augusto adusque Ferdinandum III. Augustum per annos CC. continuos deducta stylo & opera Casperii Gevartii, I. C. Archigrammatei. Antuerpiani & Historiographi Cæsarei 1645.

C. Julii Cæsaris, Augusti & Tiberii numismata ab Huberto Goltzio quondam sculpta Ludovici Nonni commentario illustrata, anno 1644. Prima vero editio jam prodierat ab anno 1620. in eadem Antuerpiensi urbe, apud Hieronymum Verdussium in folio.

Græciæ, ejusque Insularum & Asiæ minoris numismata ab Huberto Goltzio quondam sculpta Ludovici Nonni commentario illustrata anno 1644. Prima editio prodierat jam ab anno 1620. ibidem eademque forma.

Jacobus Biaus, Antuerpianus, Chalcographus.

Numismata Imperatorum Romanorum Aurea, Argentea, Ærea, à Caio Julio Cæsare usque ad Valentinianum Augustum. Antuerpiæ anno 1617. in fol. apud Verdussium & Bellerum.

Ejusdem studio atque opera recusa sunt sculpta olim ab Huberto Goltzio pleraque numismata, de quibus mox nobis erit sermo; Thesaurus quoque rei Antiquariæ uberrimus, & alia plurima.

La France Metallique contenant les Actions celebres tant publiques que privées des Roys & des Reynes, remarquées en leurs Medailles d'or, d'argent, & bronze, tirées des plus curieux cabinets, par Jacques de Bie Chalcographe. Parisiis apud Joannem Camusat in folio. anno 1636. Verum ut id obiter Lectorem meum moneam, omnia hæc propemodum conficta sunt ad libitum fucumque faciunt minus eruditis.

Les Familles de la France illustrées par les monumens des

Medailles anciennes & modernes, &c. ibidem, eodemque anno, atque adeo eadem, hoc eſt, ſubleſta, ſaltem in pleriſque, fide, quæ nobis nuper cuſa & pro ingenio ac libidine cujuſque efformata pro priſcis obtruſit, ut norunt apprime rerum iſtarum periti, ſive Pariſienſes ſive externi.

Les vrays portraits des Roys de France, tirez des Sceaux, Medailles & autres Effigies, par Jacques de Bie: Seconde edition augmentée de nouveaux portraits & enrichie de leurs Eloges & Vies, par le Pere Hilarion de Coſte Minime. Pariſiis 1636. in folio.

Jacobus Francus, Chalcographus Venetus.

Reliqua librorum Æneæ Vici Parmenſis ad Imperatoriam Hiſtoriam ſpectantia in lucem edita apud Francum Venetiis 1601. in 4.

Secunda pars Auguſtarum à Plotina ad Saloninam ex ſchedis ejuſdem Æneæ Vici. In eadem urbe Veneta apud eundem Francum in octavo.

Jacobus Gretſerus, Marckdorfenſis Germanus, è Societate Jeſu, Theologus eximius.

De Cruce & Numiſmatis Crucigeris plurima accuratiſſimo ſtudio collegit, eaque præclara, Tomo III. inſignis operis de Cruce, quod tum in quarto non ſemel tum in folio, excuſum habetur in omnium manibus.

Jacobus Gutherius, è Calvomonte Lingonum, in Senatu Pariſienſi Advocatus, Civis ac Patricius Romanus.

De veteri jure Pontificio urbis Romæ libros quatuor, & tres de jure Manium, ſeu de ritu, more, & legibus priſci funeris edidit Pariſiis in 4. apud Nicolaum Buon, annis 1612. & 1615. in quibus nonnulla inſeruit numiſmata figuris æreis expreſſa.

In terio verò opere, quod inſcribitur, De officiis Domus Auguſtæ Publicæ & Privatæ libri tres, cap. XIX. libri ultimi agit de Procuratoribus Monetæ, quod ad alte-

ram

ram forte partem Nummariæ hujus Bibliothecæ proprius quibusdam pertinere videbitur. Parisiis in quarto anno 1628. apud Sebastianum Cramoisy.

Jacobus Sadoletus, Carpentoratensis Episcopus & postea S. R. E. Cardinalis.

Primus omnium, ut nonnullis placet, imperatorum Romanorum effigies in lucem dedit edito Romæ anno 1617. apud Joannem Mazochium libro, cui titulus est: *Illustrium Imagines*, & Leoni X. Romano Pontifici è familia Medicea oblato. Verum, ut jam monui, sunt qui cum Gesnero, ejusque breviatore Simlero librum illum vendicent Andreæ Fulvio, nisi forte conjunctis operis in illud opus incubuerint.

Jacobus Sirmondus, Ricomagensis Arvernus, è Societate Jesu, vir in omni Antiquitatis præsertim Romanæ cognitione mirabilis.

Ejus cura ac pervigili studio congestum est quidquid fere in Parisiensi nostro Numismatum antiquorum κειμηλίῳ visitur, ex quo deprompsit pleraque ex iis, quæ publici juris esse voluit in eruditissimis in Sidonium, Ennodium, aliosque Auctores commentariis.

Idem paucis ante obitum annis libellum scripsit, cui titulus, *Triplex nummus antiquus, Christi Domini, Perpetuæ civitatis, Hanniballiani regis.* Parisiis apud Sebastianum & Gabrielem Cramoisy, anno 1650. in 8. eundemque duobus aliis libellulis quos *Anti-Tristanos* indigitavit, paulo post vulgatis adversus oppugnatorem defendit, emisitque ex eorumdem officina anno eodem.

Jacobus Strada, Mantuanus Antiquarius.

Thesaurus Antiquitatum, sive Imperatorum Romanorum Orientalium & Occidentalium Icones ex antiquis numismatibus delineatæ absque aversis illorum partibus. Lugduni anno 1551. in 4. Vide præterea quæ in

in eandem rem differemus infra V. Onuphrius Panvinius.

Ejus vero Epitome triennio post ibidem prodiisse dicitur in 4. & Tiguri 1558. in 8. apud Froschoverum. Ego Gallicam quoque versionem vidi hoc titulo. *Epitome du Thresor des Antiquitez : c'est à dire, Portraits des vrayes Medailles des Empereurs, tant d'Orient que d'Occident, de l'estude de Jacques Strada Mantuan Antiquaire, traduit par Jean Louueau d'Orleans. A Lyon par le mesme Jacques Strada & Thomas Guerin*, 1553. *in* 4.

Jacobus Zabarellus, Comes.

Gli Arronzi, ò vero de Marmi antichi, doue con la vita di Lucio Arronzio Stella si da notitia delle antichita, &c. Patavii 1655. in 4. In eo sanè multæ extant marmorum antiquorum imagines. Verum hicce liber, cum Monimentis Brixianis Octavii Rossi, Fastis Kalendaribus Sibrandi Siccamæ, Calendario edito post Commentarios R. P. Ægidii Bucherii in Canonem Paschalem Victorii Aquitani, ac similibus, ad Mantissam potius pertinere videntur, quam ad hancce Bibliothecam Nummariam.

Janus Jacobus Boissardus, Vesuntinus, Burgundo-Sequanus.

Virorum illustrium varias Iconas in æs incidendas curavit: sed eæ ex antiquis numismatis vix sunt expressæ, atque ad posteriora pleræque spectant tempora.

Ignatius Braccius, Presbyter Recinetensis.

Phœnicis effigies in numismatis & gemma quæ in Museo Goaldino asservantur & parietibus indicata cum ejusdem avis vindiciis. Romæ typis Vitalis Mascardi 1637. in 4.

Illustrium Imagines à Jano ad Henricum III. Imperatorem, &c. Vide supra, verbo Franciscus Juste.

Joannes Baptista de Cavalleriis.

Ejus opera ac studio æneis tabulis incisæ sunt Romanorum

rum Imperatorum effigies elogiis per *Thomam Treterum* ſanctæ Mariæ Trans-Tiberinæ Canonicnm ex diverſis ſcriptoribus collectis illuſtratæ. Romæ in 8. anno 1583.

Idem omnium Pontificum Romanorum Icones à ſancto Petro ad Clementem VIII. collegit ac æneis typis publicavit additis ſingulorum cum ea reſciri potuerunt inſignibus, in eadem urbe Romana anno 1595. in 8. Verum eæ vix ad rem noſtram pertinere poſſe videntur, cum ex antiquis Pontificum numiſmatibus non fuerint expreſſæ: quod de Imperatorum Romanorum iconibus vulgo jactatur.

Joannes Baptiſta Duuallius, Linguarum Orientalium Interpres.

Auguſtarum Imagines æneis formis expreſſæ, vitæ quoque earumdem breviter enarratæ: ſignorum etiam quæ in poſteriori parte numiſmatum efficta ſunt, ratio explicata ab Ænea Vico Parmenſi, nunc à Joanne Baptiſta Duuallio reſtitutæ Pariſiis 1629. in 4. apud Macæum Ruette.

Ex libris XXIII. Commentariorum in Vetera Romanorum Imperatorum numiſmata Æneæ Vici Parmenſis liber primus de Caio Julio Cæſare opus à Joanne Bapt. Duuallio reſtitutum.

Reliqua librorum ejuſdem Vici ad Imperatoriam Hiſtoriam ſpectantia olim à Jacobo Franco edita nunc ab eodem Duuallio reſtituta. Ibidem.

Diſcorſi de Enea Vico Parmigiano ſopra le medaglie de gli Antichi, diviſi in due libri, oue ſi dimonſtravo notabili errori di ſcrittori Antichi è moderni intorno alle Hiſtorie Romane, opera reſtituta da Gio. Battiſta Duuallio. Pariſiis in quarto 1619. apud eundem Macæum.

Joannes Bapt. Meneſtrerius, Divionenſis.

Medailles, Monnoyes, & Monuments antiques d'Imperatrices Romaines, dediées à la Reyne Mere du Roy. Divione apud Claudium Guyot 1625. in folio.

Medailles

Medailles illustres des Anciens Empereurs & Imperatrices de Rome. Diuione apud Petrum Palliot 1642. in 4.

Joannes Cuspinianus, Sveinfordiensis, Franco, Maximiliani I. Imperatoris Medicus, Historiographus, Consiliarius & Orator.

Operi illius de Cæsaribus & Imperatoribus Romanis insertæ leguntur nonnunquam illorum figuræ. Prodiit Argentorati 1540. apud Cratonem Mylium, Basileæ, 1561. apud Joannem Oporinum una cum Vvolfgangi Hungari annotationibus & postea Francofurti in folio, anno 1601. Typis Vvechelianis.

Joannes Franciscus Andreas, de Vstarroz, Cæsar-Augustanus. Vide infra, verbo Vincentius Joannes de la Stanosa.

Joannes Faber, Bambergensis, Medicus Romanus. Vide infra v. Theodorus Gallæus.

Joannes Hemelarius, Canonicus Cathedralis Ecclesiæ Antuerpiensis.

Imperatorum Romanorum à Caio Julio Cæsare ad Heraclium usque numismata aurea excellentissimi Ducis Croyi & Arschotani, &c. magno & sumptuoso studio collecta, nec minore fide atque arte Jacobi de Bie ex archetypis, in æs incisa brevi & Historico commentario explicuit primum anno 1615. in 4. apud Hieronymum Verdussium: tum altera editione quæ priore correctior affirmatur, anno 1627. in 4. in eadem urbe Antuerpiensi, apud Petrum & Joannem Belleros.

Eadem postea insigni quoque Auctario locupletata, brevique commentario illustrata prodiere Antuerpiæ apud Henricum Aertzium an. 1654 in folio.

Joannes Huttichius.

Imperatorum Romanorum libellum una cum imaginibus ad vivum expressis exhibuit primum anno 1525. Argentinæ: in qua deinde urbe recusus fuit anno 1534. & 1537. Lugduni deinde an. 1550. & 1554. *Joannes*

Joannes Jacobus Chiffletius, Burgundo-Sequanus, Veſuntinus, Regius Archiatrorum in Belgio Comes & Archiducalis Medicus primarius.

Anno labentis ſæculi XVIII. Lugduni apud Claudium Cayne emiſit in lucem librum in 4. cui titulum fecit: Veſontio civitas Imperialis libera, Sequanorum metropolis, plurimis nec vulgaribus ſacræ profanæque hiſtoriæ monumentis illuſtrata, & in duas partes diſtincta.

Ejuſdem Anaſtaſis Childerici Francorum Regis, ſive, Theſaurus ſepulcralis Tornaci Nerviorum effoſſus & commentario illuſtratus prodiit Antuerpiæ ex officina Plantiniana Balthazaris Moreti, anno 1655. in 4. utrique operi multas inſeruit numiſmatum antiquorum deſcriptiones multaque alia ad Romanas antiquitates ſpectantia.

Joannes Jacobus LucKius, Argentoratenſis.

Ad alteram potius quam ad hancce primam Bibliothecæ Nummariæ partem, imo ad neutram forte melius, ſpectare videtur Sylloge Numiſmatum elegantiorum, quæ diverſi Imperatores, Reges, Principes, Comites, Reſpublicæ, diverſas ob cauſas ab anno 1501. ad annum uſque 1600. cudi fecerunt, Hiſtorica narratione illuſtrata. Argentinæ anno 1620. in folio typis Reppianis. Nos enimvero hic priſca duntaxat numiſmata venamur atque inquirimus, non hoc aut ſuperiori demum ſæculo fabricata.

Joannes Lupanus, Aurelianenſis.

Vide ſupra v Jacobus Strada.

Joannes Macarius, Canonicus Arienſis.

Vide verbo Joannes Chiffletius in Mantiſſa rei Antiquariæ.

Joannes Quinonius, Hiſpanus.

Explication de vnas monedas de oro de Emperadores Romanos, que ſe han hallado en el Puerto de Guadarrama, donde ſe refieren las vidas dellos y el origen dellas, con algunas adverten-

tias politicas, y otras cosas antiquas y curiosas. Lo uno y lo otro ofrece al Rey Don Felipe Tercero, el Doctor Juan de Quinones, Alcalde Mayor en la villa de Escurial, y Juez de sus obras y bosques Reales de S. Lorenzo. Madriti anno 1610. apud Ludovicum Sanchez in 4.

Joannes Sambucus, Tyrnaviensis, Pannonius, Historicus & Medicus Cæsareus.

In fine Emblematum Antuerpiæ apud Christophorum Plantinum anno 1576. in 16. editione quarta (quæ mihi modo est præ manibus) & forte etiam alibi ac pluries excusorum, extant studio ejus collecti aliquot antiqui operis nummi à pag. 290. ad 334. sunt & aliæ editiones in 8. apud eundem Plantinum, quas modo non persequor.

Joannes Smith, sive Smetius à Kettenis, Calvinianus Neomagensium Minister, Antiquarius, Philosophus, &c.

Thesaurus Antiquarius Smetianus, seu Notitia elegantissimæ supellectilis Romanæ & rarissimæ Pinacothecæ plurimo labore 33. annorum curriculo in veteri Batavorum oppido, seu Noviomagi ad Vachalim collectæ, prodiit anno 1658. Amstelodami apud Reynerum Smetium, I. P. in duodecimo, cum Numismatum ipsorum serie seu Pinace.

Joannes Speed, Londinensis civis.

Sigilla & Monetæ Regum Angliæ extant in Historia Britannica Anglicè, ab eo conscripta & Londini edita anno 1614. in folio: quam biennio post Philemon quidam Hollandus apud Conventrianos Medicinæ Doctor Latinitate donatam, ornatamque hoc titulo emisit in lucem in eadem urbe. Theatrum Imperii Magnæ Britanniæ exactam regnorum Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ, & Insularum adjacentium Geographiam ob oculos ponens, una cum Comitatibus, Centuriis, Urbibus, & primariis Comita-

Comitatuum oppidis intra regnum Angliæ divisis & descriptis.

Joannes Tristanus, Sanctamantius, Eques.

Commentaires Historiques contenans l' Histoire generale des Empereurs, Imperatrices, Cesars, & Tyrans de l' Empire Romain, illustrée, enrichie & augmentée par les Inscriptions & Enigmes de treize à quatorze cens Medailles, tant Grecques que Latines, & autres tres rares & tres riches Monumens de l' antiquité expliquez: le tout divisé en trois Tomes: le dernier desquels finit à l' Empereur Jovian. Parisiis anno 1644. in folio apud Dionysium Moreau.

Prodierat jam ab anno 1635. unus Tomus à Caio Julio Cæsare ad Pertinacem, excusus in eadem Galliæ Metropoli in folio apud Petrum Billaine.

Response du sieur de Crapin au sieur de la Mothe-Humont, addressée & communiquée à Bouino, &c. Parisiis 1650. in 4.

Idem eodem anno 1650. adversus R. P. Jacobi Sirmondi cultissimum libellum de Triplici numo, duosque ejusdem Anti-Tristanos, edidit tres libellos in 8. apud Viduam Dionysii Moreau.

Josephus Castalio, Anconitanus.

Numismatum Ostiensis & Trajani portus Explicatio auctore Josepho Castalione. Romæ apud Jacobum Mascardum in 4. libellus paginarum omnino duodecim.

Josephus Justus Scaliger, Julii Cæsaris Agennensis Medici filius.

Constantini Imperatoris Byzantini Numismatis argentei Expositio præmissa Diatribæ Marquardi Freheri de eodem numo, edita fuit in 4. anno 1604. iterumque recusa Parisiis cum ejusdem Scaligeri variis opusculis in 4. apud Hadrianum Beys Parisiis anno 1610. cura Isaaci Casauboni publicatis. Nec omittendæ quædam ejusdem Scaligeri epistolæ Gallicæ, in quibus nonnulla exponit numismata.

Julius Cæsar Capacius.

In Historia Neapolitana, quam scripsit, multa proposuit Neapolitanorum antiqua Numismata. Liber editus fuit Neapoli in 4. anno 1607.

Lævinus Hulsius, Gandensis, Flander.

XII. Cæsarum & LXIIII. ipsorum uxorum ac parentum effigies ex antiquis numismatibus æri incisas edidit Francofurti ad Mœnum, apud Brachfeldlt anno 1596. in quarto & Spiræ Nemetum anno 1599.

Idem Imperatorum Romanorum seriem à Caio Julio Cæsare ad Rudolfum II. Augustum ex priscis recentibusque Numismatibus emisit Francofurti anno 1603. & 1605. in 8.

Huic postremo operi præfixit Syllabum Auctorum qui de Numismatibus ante eum scripserunt, quem si semel inspexisset Antiquarius nescio quis Bruxellopolitanus, auctiorem sane Elenchum Serenissimo Archiduci Leopoldo cæterisque rei Antiquariæ studiosis indagatoribus obtulisset.

Lævinus Torrentius, Gandensis, Episcopus Antuerpiensis eruditissimus.

Teruntur omnium manibus doctissimi illius Antistitis Commentaria in Caii Suetonii Tranquilli XII. Cæsares, (necnon in Horatii Flacci carmina) quam plurimis referta numismatis, tum seorsim edita in octavo, Antuerpiæ apud Christophorum Plantinum anno 1578. tum in collectione Variorum in Suetonium excusa Parisiis apud Hadrianum Beys 1610. in folio.

Laurentius Pignorius, Patavinus.

Le vere è nove Imagini de gli Dei delli antichi di Vicenzo Cartari, Reggiano, ridotte da capo à piedi in questa novissima impressione alle loro reali, & non peu per ladietro osservate simiglianze cavate, d' a Marmi, Bronzi, Medaglie, Gioie, & altre

altre memorie Antiche, con esquisito studio & particolare diligenza da l' orenzo Pignoria Padovano. Aggiontevi le Annotationi del medesimo sopra tutta l' opera & un discorso intorno le Deita delle Indie Orientali & Occidentali con le loro figure tratte de gl' originali, che si conservano nelle Galerie de' Principi & ne' musei delle persone private. Con le allegorie sopra le imagini di Cesare Malfatti Padoüano migliorate & accresciute novamente. Patavii apud Petrum Paulum Tezzum anno 1615. in quarto.

Leo Allatius, Chius, Græcus, Bibliothecæ Vaticanæ Præfectus.

De Homerico Chiorum numismate differuit eruditissimè in Prolegomenis Diatribæ de Patria Homeri impressæ Lugduni apud Laurentium Durand anno 1640. in 8.

Leonardus Augustinus, Senensis.

Ad Philippi Parutæ Siciliam iterum excusam nonnulla addidit Numismata. Romæ in folio anno 1649. apud Ludovicum Grignanum. Vide infra v. Philippus Paruta.

Ludouicus Nonnius, Medicus Antuerpianus.

Consule sis quæ supra diximus in Huberto Goltzio, cujus Græciam (intacta tamen Sicilia, &c.) atque Imperatorum Julii, Augusti & Tiberii numismata eruditissimis commentariis illustravit.

Ludovicus Savot, Medicus Regius ac facultatis saluberrimæ Parisiensis.

Discours sur les Medailles antiques divisé en quatres Parties: esquelles il est traitté, si les Medailles antiques estoient monnoyes: de leur matiere: de leur poids: de leur prix: de la valeur qu' elles peuuent avoir auiourd'huy selon qu' elles sont rares ou communes, antiques & vrayes, ou bien modernes, contrefaites ou moulées: Qu' elles sont celles qui sont telles: Par quels moyens & marques il les faut reconnoistre: Et de plusieurs autres choses peu connuës concernant les monnoyes, les metaux,

metaux, les mineraux, les mesures & poids antiques, &c. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy anno 1627. in 4.

Marcus Antonius Muretus, Lemouix, Gallus.

Νομισματογραφία de duobus Numismatis à Zamoscio missis, cum Renati Pincæi Idyllio & Frederici Morelli carmine.

M. Mantua Benavidius, Patavinus Jurisconsultus.

Ex Ejus Museo anno 1567. Venetiis & ibidem anno 1570. prodierunt in folio Imagines illustrium Jurisconsultorum quæ inveniri potuerunt ad vivum expressæ.

Eodem anno & eadem in urbe necnon eadem forma effigies illustrium Philosophorum & Sapientium ab eorum Numismatibus extractæ apud Girolamum Olgranum.

Ibidem anno sequenti Imagines quorumdam Principum & illustrium Virorum in ære insculptæ apud Bologninum Zalterium.

Marcus Velserus, Duumvir Augustanus.

Libro sexto Rerum Augustanarum Vindelicarum & in aliis eruditissimis operibus nonnulla repræsentavit numismata magno studio collecta cum plerisque aliis venerandæ antiquitatis monumentis. Venetiis in folio anno 1593.

Marquardus Freherus, Jurisconsultus & Comitis Palatini ad Rhenum Consiliarius.

De Constantini Imperatoris Byzantini numismate argenteo Diatriba extat tum seorsim excusa anno 1600. tum post ejusdem nummi expositionem à Josepho Scaligero elucubratam anno 1604. in 4.

Videnda quoque in altera Nummariæ hujus Bibliothecæ parte Dissertatio ejusdem de numismate census à Pharizæis in quæstionem vocato, sive Votivus sermo in ea verba Christi Domini: *Date ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo*, &c.

Desideratur ab eodem scriptus, ut perhibetur, liber, in-

inscriptusque Pomponius, sive de numismatibus veteribus & re monetaria.

Martinus Rota.

XXIV. Romanorum Imperatorum effigies à Caio Julio Cæsare ad Alexandrum Severum ex antiquis marmoribus & numismatis desumpsit, ediditque. Venetiis, in folio anno 1570. formis Claudii Bacheti.

Natalis Comes, sive de Comitibus, Patricius Venetus.

Æneæ Vici Parmensis Augustarum Imagines ex Italico sermone in Latinum transtulit. Vide supra v. Æneas Vicus.

Octavius de Strada, à Rosberg, Germanus Jacobi filius, civis Romanus Imperatoris Rodulfi II. Antiquarius.

Vitæ Cæsarum Imperatorumque Romanorum Orientalium & Occidentalium à C. Julio Cæsare ad Matthiam Austriacum Augustum. Francofurti in folio anno 1615. apud Joannem Bringerum & apud alios, &c.

Alteri editioni Francofordianæ anni 1629. in folio apud Eberardum Kitserum accesserunt Historia & series belli Bohemico-Germanici & Genealogia Ducum, Archiducum, Regum & Imperatorum ex illustrissima familia Austriaca prognatorum.

Onuphrius Panvinius, Veronensis, Ordinis Augustiniani vir usquequaque doctissimus.

Fasti & Triumphi Romanorum à Romulo Rege usque ad Carolum V. Augustum: sive, Epitome Regum, Consulum, &c. additis Imperatorum Orientalium & Occidentalium verissimis iconibus ex vetustissimis numismatis quam fidelissimè expressis ex Museo Jacobi Stradæ Mantuani civis Romani. Venetiis anno 1557. in folio literis capitalibus.

Idem eximius Antiquitatum Romanorum Scrutator in aliis suis operibus numismatum veterum meminit, & de Monetis,

Monetis, & Ponderibus quædam fubinde afpergit.

Paulus Albinianus de Raias, Societatis Jefu, Præpofitus Domus Profeffæ Valentinæ in Hifpania.

Vide v. Vincentius de la Stanofa.

Paulus Petavius, Aurelianenfis, in fuprema regni Francorum Curia Senator integerrimus.

Veterum Nummorum γνώρισμα publicavit Parifiis anno 1610. in 4. Illud mihi V. C. Alexander Petavius ejus filius, idemque Senator Parifienfis eruditiffimus atque humaniffimus dono dedit cum ejufdem Auctoris Antiquariæ fupellectilis portiuncula eodem anno eademque in urbe in æs incifa, necnon Syntagmate de Nithardo Comite Caroli Magni ex filia nepote anno 1613. ac Differtatione de Epocha annorum Incarnationis Chrifti anno 1607. in lucem emiffis.

Petrus Antonius Rafcafius, dominus de Bagarris, Cimeliarcha Regius.

La neceffité de reftablir l' ancien ufage des parfaites Medailles, dans toutes les Monnoyes. Parifiis apud Joannem Berjon in 4. an 1611.

Idem in eam rem multa fcripferat, fed omnia dumtaxat imperfecta, quorum nonnulla apud me fervo.

Petrus Carrera.

Plurima numifmata Catanenfium defcripfit in Commentariis Hiftoricis rerum Catanenfium Italico Sermone ab eo editis Catanæ in Sicilia anno 1641. in folio duobus voluminibus.

Petrus Seguinus, Parifienfis, fancti Germani in Urbe Decanus, Abbas Fidemienfis, &c.

De Numo Britannico Epiftola ad Raphaëlem Trichetium du Frefne. Parifiis anno 1659. in 8.

Ejufdem Epiftola altera ad Francifcum Gottifredum Equitem Romanum fuper dubiis quibufdam ad numos familia-

familiarum Romanarum Fulvii Urſini ſpectantibus. Lutetiæ Pariſiorum in 8. anno 1660.

Plurima quoque Viri eruditi expectant indies ex ejus Antiquitatum Romanarum uberrimo promptuario.

Philemon, Hollandus.

Vide ſupra v. Joannes Speed.

Philippus Paruta.

Della Sicilia di Paruta deſcritta con Medaglie Parte prima. In Palermo anno 1602. folio, è riſtampata con l'Aggiunta di Leonardi Agoſtini, all' Altezza Reale del Sereniſſimo Duca d' Orleans, zio della Maeſta Chriſtianiſſima. Romæ in typographio Ludovici Grignani anno 1649. in folio.

Exhibita ab eodem Philippo Paruta Numiſmata Panormitanorum antiqua Annalibus ſuis Panorminis Italicè ſcriptis inſeruit, explicavitque Auguſtinus Juueges, Panormi tribus voluminibus in folio anno 1649.

Philippus Roſſus.

In Roma Antiqua & Roma Nova anno 1645. Romæ in 8. excuſis apud Franciſcum Monetum nonnulla exhibet Numiſmata.

Proſper Pariſius, Conſentinus, Patricius Romanus.

Tabulam Geographicam Regni Neapolitani antiquis ſuorum populorum numiſmatibus ornatam & illuſtratam cura & diligentia Proſperi Pariſii in ære expreſſit Natalis Bonifacius anno 1591.

Ejuſdem Proſperi Tabula Geographica Calabriæ ære eleganter inciſa à Natale Bonifacio Sebenienſi edita fuit anno 1592. cum antiquis Magnæ Græciæ Urbium & Populorum Numiſmatibus. Utramque alias vidi in exquiſitiſſima Raphaëlis Tricheti Fraxinei, cujus ſæpe jam alias meminimus, Bibliotheca.

Raphaël Trichet Freſneus, ſive Fraxineus, Burdegalenſis.

Epiſtola de Charondæ effigie in Catanenſi nummo argenteo

teo expressa apud V. C. Petrum Seguinum Divi Germani in Urbe Antistitem. Parisiis 1658. in 8.

Idem vir in hisce aliisque studiis versatissimus meditabatur accuratissimam Cretæ insulæ descriptionem, & in eam rem tum tabulas Chorographicas, tum magnam numismatum antiquorum copiam sibi comparaverat. Sed multa cogitantem mors oppressit. Eritne, qui inchoato operi ultimam admovere manum suscipiat?

Samuël Veyrel.

Indice du Cabinet de Samuel Veyrel avec un recueil de quelques antiquitez de Saintes & observations sur quelques Medailles. Burdegalæ 1635. in 4.

Sebastianus Erizzus, Patricius venetus.

Discorso di M. Sebastiano Erizzo sopra le Medaglie de gli Antichi: con la Dichiaratione delle Monete Consulari & delle Medaglie de gli Imperadori Romani. Quarta editio à Caio Julio Cæsare ad Constantium Constantini Magni filium ab auctore recognita & aucta Venetiis anno 1559. in 4. excusa fuit apud Joannum Variscum & Paganinum Paganini. Cæteras ejusdem libri editiones modo non moror.

Sebastianus Munsterus.

Libro secundo Cosmographiæ Universalis, ubi agit de Romanis Imperatoribus à Caio Cæsare ad Constantinum ejusque posteros, & libro tertio, ubi de Germaniæ Imperatoribus à Carolo Magno ad Carolum V. effigies illorum nonnullas crassa Minerva expressas repræsentavit Lectoribus. Mihi liber ille editus est Basileæ in folio anno 1559. apud Henricum Petri. Cæteras editiones aliis recensendas relinquo ut in re haud magni momenti.

Stephanus Vinandus Pighius.

In Annalibus Romanorum tribus Tomis Antuerpiæ apud viduam Joannis Moreti anno 1615. in folio impressis opera

opera ac studio R. P. Andreæ Schotti è Socitate Jesu, nonnulla subinde occurrunt veteris æris numismata.

Theodorus Gallæus, Chalcographus.

Illustrium Imagines ex antiquis marmoribus, numismatibus & gemmis expressæ, quæ extant Romæ Major pars apud Fulvium Ursinum, Theodorus Gallæus delineabat Romæ ex Archetypis & incidebat. Antuerpiæ anno 1598. ex Officina Plantiniana in quarto.

Iis adde sis Joannis Fabri Bambergensis Medici Romani in Imagines Illustrium ex Fulvii Ursini Bibliotheca Antuerpiæ à Theodoro Gallæo expressas Commentarium Antuerpiæ anno 1606. in 4. apud Balthazarem Moretum: atque hæc secunda editio illustrium imaginum auctior prodiit Appendice quadam ex eadem Fulvii Ursini Bibliotheca.

Philippus Gallæus Pictor item & Chalcographus in eadem urbe anno 1572. in lucem emiserat in folio virorum doctorum de disciplinis bene merentium effigies XLIV. sed eæ sunt recentiorum qui ad institutum nummarium non pertinent sed ad præcedentem potius Bibliothecam Bibliothecarum.

Thomas Tarterus, seu Treterus, Polonus, Canonicus sanctæ Mariæ trans Tiberim Romæ.

Romanorum Imperatorum Effigies à Julio Cæsare ad Rudolfum II. Romæ edidit apud Franciscum Coattinum anno 1590. in octavo. De eodem quoque, ni fallor, egimus supra v. Joannes Baptista de Cavalleriis.

Vincentius Cartarius, Regiensis Italus.

Le Vere è nuove Imagini de gli Dei, &c. Vide supra quæ diximus v. Laurentius Pignorius.

Vincentius Joannes, de la Stanosa, dominus de Figarvelas, Huescanus sive Oscensis.

Museo de las Medallas desconocidas Espagnolas. Publicalo

D. Vincentio Juan de la Stanosa Senior de Figarvelas, hiio i ciudadano de Huesca, illustrado con tres discursos del Padre Paulo de Raius de la Compania de Jesus, *del Doctor Don Francisco Ximenes de Urrea, i del Doctor Juan Francisco Andres.* Oscæ apud Joannem Nogues in quarto anno 1645.

Vincentius Mirabella.

Antiqua Siracusa con alcune scelte Medaglie d'esse & de Principi che quelle possedetero. Neapoli, apud Lazarum Scoriggium in folio anno.

Wolfgangus Lazius, Philosophus ac Medicus Viennensis atque Imperatoris Ferdinandi I. Historiographus.

In libris XII. Commentariorum Reipublicæ Romanæ in exteris Provinciis bello acquisitis constitutæ, totidemque de Gentium variarum Migrationibus, &c. in libris IV. rerum Viennensium, in libris II. Historicarum commemorationum de rebus Græciæ aliisque operibus Basileæ apud Joannem Oporinum, Hanoviæ, & alibi deinceps editis, multa passim exhibuit, explicuitque Numismata Romana & Græca: sed & peculiarem librum edidit oppidò nunc rarum ac vere singularem, qui sic inscribitur.

Commentariorum vetustorum Numismatum maximi operis & quatuor sectionibus multarum rerum publicarum per Asiam, Africam, & Europam antiquitatis Historiam nodosque Gordianis difficiliores comprehendentis specimen exile quoddam C. Julii Dictatoris Augusti & Tiberii Cæsarum monetam, si quæ ex argento in forulis S. R. R. M. extat explicans, Tabulam videlicet sectionis tertiæ partis secundæ primam. Viennæ Austriæ apud Michaëlem Zimmernam anno 1558. in folio.

Anonymi agmen extremum claudent.

Illustrium Philosophorum & sapientium effigies ab eorum Numismatibus extractæ: si quæ fides Anonymo collectori, atque excusæ Venetiis in folio anno 1583. Eas nostra

nostra mihi cum plerisque aliis Bibliotheca subministravit.

Histoire des Empereurs Romains depuis Jules Cæsar jusques à Postumus, avec toutes les Medailles d'argent qu'ils ont fait battre de leurs temps. Parisiis apud Stephanum Sommaville & Augustinum Courbé 1641. in folio.

Sommario delle vite de gli Imperadori Romani con le loro effigie co i nomi de Pontefici che furono alor tempi. Venetiis in charta expansa.

Vir quidam eruditus orbi, ut aiunt, satis notus anno 1655. Seriam Chronologicam Imperatorum Romanorum à Caio Julio Cæsare ad Ferdinandum III. Augustum (cui exanguem mancumque scriptorum aliquot rei Numismaticæ catalogum subjecit) in Officina Plantiniana in 4. editam Serenissimo Principi Leopoldo Guillelmo Archiduci, &c. obtulisse perhibetur. Verum ea non tanti est, utpote parachronismis à capite ad calcem omnisque generis aberrationibus deformata, quas vel ipsi in rebus Chronologicis ac Philologicis tirones & deprehendere facile & refutare possint. Nos paratam habemus in Musiva nostra suppellectile seriem alteram Chronologicam ad sanioris temporum doctrinæ amussim exactam quam cum curiosis rei Antiquariæ ac Nummariæ Lectoribus communicare, si Deus volet, non dedignabimur.

PARS

PARS ALTERA.

BIBLIOTHECÆ NUMMARIÆ

Ex Theologis, Jurisconsultis, Medicis ac Philologis concinnatæ,

De Monetis, Ponderibus & Mensuris.

Abulcain Arabs.

Ripsisse Tractatum de Ponderibus & Mensuris perhibetur, qui in membranis Jacobi Golii post Ebenbitarum visebatur ante annos 20. & quod excurrit. Ex Arabico sermone in Latinum versum fuisse aut typis vulgatum non accepi.

Ælius Antonius Nebrissensis Hispanus, Grammaticus & Historiographus Regius.

Repetitio septima de Ponderibus quam recitavit in Salmanticensi Gymnasio IV. Idus Junias anni 1511. Compluti in 4. anno 1527. apud Michaëlem Eguya.

Ejusdem Repetitio sexta de Mensuris ad III. Idus Junias anni 1510.

Ejusdem Repetitio octava de Numeris quam recitavit in eodem Salmanticensi Gymnasio III. Idus Junias anno 1512.

Africanus, is forte de quo in Geoponicis & Hippiatricis.

Frag-

Fragmentum Africani de re Nummaria extat post Hippocratis Coi Medicorum Principis opera omnia à Marco Fabio Calvo Ravennate Latinitate donata & Romæ edita anno 1532.

Albertus Brunus, Astensis, J.C.

Tractatus insignis Augmenti & diminutionis Monetarum. Extat pag. 207. Tomi XII. Tractatuum juris, tum etiam pag. 77. Boyssianæ & pag. 353. Budelianæ Collectionum de re Monetaria.

Albertus Quatrocchus.

Disputatio de officinæ Pharmaceutriæ veris & legitimis antiquorum ponderibus, in qua comprobatur pondera monetaria Veneta respondere iis quibus ætate Galeni utebatur Antiquitas. Huc quoque accedit Epitome Mensurarum Græcis Romanis & Arabibus Medicis olim familiarium. Venetiis apud Pinellum anno 1617. in 4.

Aldus Manutius, seu Manuccius, Pauli F. Aldi N.

De Drachmis & de Sestertiis ad Joannem Vincentium Pinellum & Joannem Cratonem in libro de Quæsitis per epistolam. Venetiis apud Aldum in 8. anno. 1576.

Alexander Sardus, Ferrariensis.

Liber, seu potius trium foliorum libellus de Nummis, in quo antiquam pecuniam Romanam & Græcam metitur pretio ejus quæ nunc est in usu. Moguntiaci per Gasparem Behem in 4. anno 1579.

Idem libellus anno 1648. recusus fuit Patavii in 8 apud Paulum Frambotum hoc titulo: Liber de Nummis, in quo Prisca Græcorum & Romanorum pecunia ad nostri æris rationem redigitur.

Alphonsus Carranza.

El ajustamiento de las Monedas i la reduttion, &c. Madriti in folio anno 1629.

Andreas Alciatus, Mediolanensis, J. C. celeberrimus.

Libellus

Libellus de Ponderibus & Mensuris seorsim editus & in collectione omnium ejusdem operum Lugduni 1560. in folio, Basileæ itidem in folio anno 1582. &c.

Vertit quoque libellum Claudii Galeni de Mensuris qui post prædictum libellum excusus est & præterea cum aliis Galeni operibus.

Andræas Dinnerus, J. C.

Disputationes de Monetæ mutatione quoad solutionem. Noribergæ apud Simeonem Halbuceyer in 4. anno 1622.

Andreas Lacuna, Secobiensis, Miles sancti Petri & Medicus.

Libellum de Ponderibus & Mensuris medicinalibus subjecit Epitomæ omnium Claudii Galeni operum. Basileæ in folio apud Isingrenium anno 1551. & apud Thomam Guarinum 1571. Argentorati apud Zetznerum 1604. ac Lugduni in decimo sexto voluminibus quatuor anno 1553. apud Guillelmum Rovillium.

Andreæ Lottini, Florentini.

Duas Tariffas vidi impressas Lugduni Italica Lingua anno 1551. in octavo apud Michaëlem Sylvium.

Andreas de Paiot, Primus Præses Parisiis in Curia Monetali.

Remonstrances faites au Roy en son Conseil d' Estat par la Cour des Monnoyes sur le sujet des desordres qui se rencontrent en la Police des Monnoyes par M. André de Pajot President en iccelle. Parisiis 1651. in 4.

Remonstrances de la Cour des Monnoyes, faites au Roy le 13: Janvier 1636. sur l' Edit du mois de Decembre precedent registré en ladite Cour de l' exprés commandement de sa Majesté porté par ses Commissaires, le 23. dudit mois de Decembre. Parisiis in 4. anno 1656.

Andreas Schottus, Antuerpianus, è Societate Jesu.

Tabula rei Nummariæ Romanorum Græcorumque, ad Belgicam,

Belgicam, Gallicam, Hispanicam & Italicam monetam revocatæ in Historia veterúmque scriptis pernecessaria, ex Guillelmo Budæo, Georgio Agricola & Petro Ciacconio, cum brevi Catalogo eorum qui apud Græcos Latinosque de ponderibus mensuris & re nummaria scripserunt. Antuerpiæ in 8. apud Gerardum Wolscharium anno *1616.*

Angelus Politianus.

Epistola XIII. libri X. ad Franciottum Ursinum tractat de ponderibus & mensuris, earumque notis. Epistolarum liber seorsim editus est sæpius & una cum cæteris ejus operibus, in folio apud Aldum Venetiis, apud Ascensium Parisiis anno 1519. cum Jacobi Sylvii in Epistolas Commentariis, Basileæ denique anno 1553. apud Nic. Episcopium.

Anonymi.

De his seorsim agemus ad calcem hujus opusculi, cùm nominatos notosque suo quemque ordine præmiserimus.

Antonius Augustinus, J. C. præstantissimus, Aliphanus primum tum Ilerdensis Episcopus, ac tandem Tarraconensis Archiepiscopus.

In libro II. Emendationum & Opinionum Juris nonnulla habet ad rem Monetariam spectantia.

Cap. VI. Scribendum esse aliquot Digestorum locis, decies centies aut millies.

Cap. VII. Sestertium, denariumque non recte doctos quosdam viros æstimasse; & quæ sit constitutionis ultimæ, de Donationibus justa interpretatio.

Cap. VIII. de Assis & Unciæ partibus.

Cap. IX. de Auri, Æris, Argenti libra, aureo sive solido, siliqua & tremisse.

Cap. X. De Centesima usura.

Cap. XI. de mensuris & vasis & pedali mensura. Lugduni Tractatus ille editus est in quatuor tributus libros anno 1544. in octavo apud Sebastianum Gryphium, Venetiis

netiis item apud Juntas & Basileæ apud Joannem Oporinum.

Antonius Faber, Segusianus, Sabaudici Parlamenti Camberiacensis summus Præses.

De Nummariorum debitorum solutionibus.

Est quoque qui recenset Antonini Soli, J. C. & Assessoris in Parlamento Pedemontano Tractatum de Monetis, quem non vidi.

Antonius Hansmannus, J. C.

Resolutiones de re Monetaria ejusque summis Regalibus anno 1615.

Antonius, Monachus, Melissæ Auctor.

Sermone LVI. agit de Ponderibus ac Mensuris Staterisque iniquis. Extant verò Sermones illi Græcè ac Latine editi apud Froschoverum Tiguri anno 1546. in folio interpretibus Conrado Gesnero & Joanne Ribitto.

Antonius de Pineto, Noreii dominus.

Ex Georgio Agricola aliisque collegit Tractatum de ponderibus mensuris atque intervallis antiquorum, ediditque Gallicè ante vernaculam versionem Historiæ Naturalis Caii Plinii secundi, quæ sæpius prælum experta est Lugduni & Parisiis.

Antonius Thesaurus.

Tractatus de augmento & variatione monetarum. Francofurti in 4. anno 1610.

Augustinus Gadaldinus, Mutinensis.

Latinè reddidit librum Galeno adscriptum de Ponderibus & Mensuris: ediderunt Juntæ Venetiis anno 1551. in folio cum Galeni operibus & sæpe sæpius consequentibus annis.

A. Petrus sive de Petra, Narbonensis.

Traitté des Monnoyes usées, & de leur cours & de leur pesenteur: par A. de la Pierre, Narbonnois. Parisiis in 4. anno 1651.

De l'utilité des grains de remede pour le pesement des monnoyes

noyes d' argent legeres ou usées. Parisiis anno 1644.

Aduis pour faciliter les payments en quarts d' escus de 21. sols presenté au Conseil en Ianuier 1645.

Aduis sur les propositions faites au Conseil du Roy d' une fabrication de menuë monnoye d' argent ou de billon, presenté par le mesme au Conseil du Roy, au mois de Decembre de la mesme année.

Balbus, Mensor.

Scripsit ad Celsum de Agrimensoria, ratiocinatoriaque, aT; n imirum, minutisque ejus partibus.

Item de nominibus mensurarum librum, cujus meminit Raphaël Maphæus Volaterranus.

Item scripsit de Coloniis Latinis, &c. ut quidem ex Gesnero refert Simlerus in Bibliotheca.

Marchus Fabius Calvus Ravennas post Hippocratis omnia opera à se conversa & Romæ edita anno 1532. librum Balbi de Asse vulgavit & post eum Joannes Fredericus Gronovius in altera editione Commentarii de Sestertiis.

Bartholomaeus di Pasi, Venetus.

Tarifa de i pesi & misure correspondenti del Levante al Ponente: & da una terra è luogo all' altro quasi per tutte le parti del mondo, con la dichiaratione è notificatione di tutte robbe le che si tragono di uno paese per l' altro. Venetiis superioris sæculi anno 40.

Bartolomaeus Socinus, Senensis, J. C.

Consilium ejus in materia Monetarum in volumine Consiliorum ejus secundo, ordine CCXCVII. extat cum aliis pluribus ejusdem argumenti excusum pag. 791. Budelianæ Collectionis.

Bartolomaeus Volcmarus, J. C.

Ejus ac Joannis Wolfgangi Hilleri Discursus & responsa juris tria ad quæstiones in re Monetaria quotidianas I. Quando certus specificæ monetæ numerus in contentionem venit,

an aucto ejus extrinſeco valore tota corpora nummorum ſolvenda II. an certa quidem ſpecies in contractum venerit, quid ſtatuendum. III. An debitor, qui bonam recepit monetam ærosa & vili quæ tempore ſolutionis juſta eſt in aucto tamen valore ob reprobam ſolvere queat. Francofurti in octavo anno 1623. apud Joannem Carolum Unckelium. Jam verò ab anno 1615. prodierat Diſcurſus ejuſdem Juridicus de Monetarum ſolutione.

Barræus, ſive, la Barre, Præſes in Electorum, ut vocant, Curia Rothomagenſi.

Traitté des eſpeces de Monnoyes, de la matiere, forme, figure & uſage d'icelles, dedié à Monſieur de Montholon Conſeiller d'Eſtat. Rothomagi apud Joannem Oſmont anno 1622. in 8. cum libro qui inſcribitur, *le Formulaire des Eſleus*, & iterum ibidem anno 1627. in 8.

Beda, Venerabilis dictus, Anglus, O. Benedictini.

Tomo I. operum ejus varii præmittuntur Tractatus, atque inter cæteros: De Arithmeticis Numeris & menſa Pythagorica, de Computo, de Diviſionibus Temporum, de ratione Calculi ubi de Aſſe & partibus ejus, de numerorum diviſione, de loquela per geſtum digitorum, de ratione unciarum, &c. cum Bridferti Commentariis, quæ Lector per ocium conſulet.

Quædam ex iis editæ vidi cum adnotationibus Eliæ Vineti Santonis ad Voluſium, Rhemmium, Priſcianum, &c. Pariſiis anno 1565. in 8. apud Sebaſtianum Nivellium.

Benedictus Arias Montanus, Hiſpalenſis.

Thubalcaim, ſive Tractatus peculiaris de ſacris Ponderibus ac menſuris, de cubito, de Satho, de Siclo, cum Hebraicæ linguæ Idiotiſmis, &c. Vide Tomum Apparatus ſacri ad Biblia Regia Plantiniana 1572. quorum editioni maximam partem præfuit.

Bernardinus Pratiſvolus, Regienſis. *Con-*

Considerationi del M. Barnardino Pratisvoli, Regiano, sopra l' Aliti gonfo del Segnor Gasparo Caruffi, nelle quali con chiarissime ragioni si tratta delle monete. In Reggio per Flavio è Flaminio fratelli de Bartoli 1604. folio.

Bernardus Zorbinus.

Traitté sur le debordement ou surhaussement, de la Monnoye advenu au pays de Provence és années 1590. 1591. 1592. *&* 1593. *avec la reduction & juste prix qui doit estre payé par ceux qui ont emprunté pendant ce temps, par M. Bernard Zorbin.*

Bilibaldus PirKeimerus, Noricus, Patricius Noribergensis,

De Priscorum numismatum ad Nurembergensis Monetæ valorem æstimatione libellus Tubingæ anno 1533. apud Ubricum Morhardum, Norimbergæ apud Joannem Petreium 1542. in quarto, cum Gabriëlis Byel, Joannis Aquilæ & aliorum Tractatibus Monetariis, & in collectione omnium PirKheimeri operum Francofortensi anno 1610. Consulendas quoque moneo pag. 34. Boyssianæ & pag. 440. Budellianæ Collectionum de re Monetaria.

Blancus, sive, le Blanc.

Traitté & aduis sur le desordre des Monnoyes & diversité des moyens d'y remedier, par M. L. B. Parisiis anno 1600. in 4.

Advertissement au Roy & à Nos Seigneurs de son Conseil & de ses Estats, pour remedier aux desordres & confusions qui s'exercent à present sur le fait des Monnoyes ayant cours en ce Royaume selon leur valeur & bonté interieure en poids & loy, avec l'evaluation des poids & trebuchets, par M. L. B. en suitte de sa remonstrance sur ce sujet. Parisiis anno 1615.

Cælius Secundus Curio.

De Mensuris Romanorum Tractatus extat à Joanne Hervagio excusus cum Tito Livio Basileæ anno 1549.

Caius Plinius Secundus.

Libro

Libro XXXIII. Historiæ suæ naturalis de Metallis auro, argento, ære, ac monetis multa habet: de ponderibus vero ac mensuris libri XXI. capite postremo.

Carolus Molinæus Parisinus, J. C.

Tractatus de mutatione Monetarum in XI. quæstiones digestus legitur à pag. 475. Budeliani Systematis descriptus ex collectione Matthæi Boyssii, qui rectè advertit Tractatum illum nihil esse aliud quam extrema XI. capita à XC. ad C. libri Commerciorum & Usurarum redituumque pecunia constitutorum & Monetarum, qui seorsim anno 1555. in 4. Parisiis & alibi atque una cum cæteris ejus operibus excusus fuit. Gallicè quoque Parisiis prodiit anno 1556. *Sommaire du livre Analytique des Contrats, Usures, Rentes, Constitutions, interests & Monnoyes, par M. Charles du Moulin.*

Christophorus Besoldus.

Inter cæteros ejus Tractatus Politico-Juridicos non omisit de Nummis ac re Monetaria in unum plurima pro more congerere.

Claudius Galenus, Pergamenus Medicus.

Ejus nomine insignitus circumfertur brevis Tractatus de Ponderibus & Mensuris sæpe recusus, tum una cum omnibus ejus operibus, tum seorsim, interpretibus Andrea Alciato, Michaële Neandro, aliisque.

Non esse Galeni, (qui sub Severo Imperatore anno Christianæ epochæ ducentesimo, ut alias in ejus Chronologico Elogio evicimus, diem obiit extremum,) integrum saltem tractatum illum, ut modo legitur docet vel ipsa mentio Oribasii in libro quem κατὰ Ἀδαμάντιον scripsisse perhibetur.

Videndus porro ejusdem Galeni Tractatus de compositione Medicamentorum per genera, ubi Andromachum, Heram, Heraclidem, aliosque veteres in pluribus redarguit.

In

Claudius Salmasius, Divionensis.

In notis ad Historiæ Augustæ scriptores, ad Tertuliani pallium, ad Solinum, in Confutationibus, in libris de Usuris, Mutuo, Fœnore, ac similibus sæpe veterum Græcorum Romanorumque Rem Nummariam attigit, sed non semper εὐστόχως, ut docent tum Kercoetiani Mastigophori tres valentissimi, tum nuperæ eruditorum Virorum observationes, quas consulat curiosus Lector.

Prodiit nuper Lugduni Batavorum cum aliis Salmasianis edita epistola ad Joannem Walæum ordine 67. in qua de Ponderibus & Mensuris Hebræorum breviter edisserit.

Cleopatra, Ægypti Regina, ut vulgo creditur, vel quemadmodum mutato sexu scribere solet Josephus Scaliger, Cleopatras quispiam.

Libellus de Ponderibus & Mensuris accuratissimè scriptus atque ex ejusdem Reginæ sive scriptoris Cosmeticis, hoc est compositis de munditie & ornatu libris, expressus extat cum seorsim tum una cum Galeni tractatu de Ponderibus in collectione omnium ejus operum ex versione Andreæ Alciati, Michaëlis Neandri, &c.

Conradus Gesnerus, Tigurinus, Medicus.

Mensuræ apud veteres Græcos & Latinos scriptores usitatæ liquidorum & aridorum ita dispositæ ut quæ sunt majoris ponderis semper præcedant: sic enim veteribus facilius nostræ atque aliarum gentium mensuræ conferentur. Tiguri apud Froschoverum anno 1584. in 8. cum Dominici Massarii de Ponderibus & Mensuris Medicinalibus, libris tribus, ab innumerabilibus mendis ejus opera expurgatis.

Constans de Silvecane, Præses Curiæ Monetalis.

Extrait des Ordonnances Royaux, concernant l'establissement & jurisdiction des Commissaires de la Cour des Monnoyes,

recueilly par M. Constant de Silvecane, President en la Cour des Monnoyes. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy, 1652.

Constantinus Monachus, natione Afer, Ordinis Benedictini Congregationis Cassinensis.

De Ponderibus Medicinalibus librum peculiarem scripsisse dicitur à Caspare Wolphio post Simlerum in Epitome Gesnerianæ Bibliothecæ. Vide ejus opera Basileæ excusa, anno 1536. apud Henricum Petri.

Cuthbertus Tonstallus, Dunelmensis in Anglia Episcopus.

Guillelmi Budæi libros de Asse & partibus ejus in Epitomen redigisse dicitur. Libros certè ejus quatuor de Arte supputandi habemus excusos. Lutetiæ apud Robertum Stephanum anno 1529.

Cyriacus Schreiman.

Proba, hoc est de Ponderibus & libris omnium Metallorum Germanico idiomate, una cum subtilitatibus quibusdam ad Alchymiam & artem Metallicam facientibus. Francofurti ad Mœnum in 4. anno 1578.

Cyriacus Spengemberg.

Tractatus ab eo scriptus Germanicè de bono & malo usu Monetarum editus fuit Francofurti in folio anno 1592. cum Memoriali Monetarum Tilemandi ubi agitur de earum materia, forma, valore, &c.

Daniel Angelocrator.

Doctrina de Ponderibus, mensuris, & monetis per orbem omnem usitatis, ex probatissimis quibusque scriptoribus conquisita, examinata, ac in aphorismos & tabellas redacta. Francofurti in 4. apud Godefridum Tampachium anno 1617.

Idem secundam editionem auctiorem atque emendatiorem anno 1628. dedicavit Amstelodamensis civitatis Senatui.

De-

Demetrius Alabaldus.

Quædam de Minutiis: item de Ponderibus & menſuris edidit impreſſa Venetiis à Joanne Tacuino anno 1525. in 4. cum Valerio Probo, Petro Diacono, & aliis quibuſdam. Extant quoque in Collectione Auctorum Linguæ Latinæ in unum corpus redactorum à Dionyſio Gothofredo apud Geneuenſes & alibi in 4. editorum.

Didacus Covarruuias, à Leyva, Toletanus, J. V. D. eximius & Episcopus Segobienſis ſupremique Hiſpaniarum Senatus Præſes.

Collatio veterum numiſmatum cum his quæ modo exponuntur publica & regia auctoritate percuſſa, extat tum in Collectione omnium ejus operum Lugdunenſi 1568. Veneta 1571. Lugdunenſi alia 1594. ex Officina Juntarum qua ego uſus ſum, & aliis, tum in Budelliana Sylloge pag. 578. tum etiam ſeorſim Francofurti anno 1571. & antea Salmanticæ in Hiſpania apud Andream à Portonariis.

Ne verò quis erret, monendi ſunt Lectores, Tomo XII. Tractatuum juris folio 220. & apud Matthæum Boyſſium excuſa fuiſſe tantum poſtrema duo capita VII. & VIII. cæteris omiſſis.

Dinus de Garbo, Florentinus, Medicus.

Tractatus de Ponderibus & menſuris cum ejuſdem Chirurgia aliiſque opuſculis Ferrariæ apud Andream Gallicum anno 1485. in folio & Venetiis 1536. apud Lucam Antonium Juntam in folio.

Diodorus, antiquus ſcriptor.

De Ponderibus & Menſuris brevis tractatus extat poſt Hippiatrica, ſeu duos de re Venerinaria libros à Joanne Ruellio Sueſſionenſi Medico Latinitate donatos editoſque Pariſiis.

Non apparet tamen in Græca Hippiatricorum collectione, nec in Manuſcripto noſtro codice optimæ notæ eoque

antiquissimo, in quo extant quædam similia iis quæ Galeno tribuuntur, quædam etiam ab iis omnino diversa.

Conradus Gesnerus testatur Græcè scriptum in Italia asservari, ejusdemque videtur meminisse Georgius Agricola in Præfatione in librum de Ponderibus & mensuris.

Dionysius Gedefridus, Procurator Regius in Curia Monetali.

Advis presenté à la Reyne pour reduire les Monnoyes à leur juste prix & valeur, empescher le surhaussement & empirance d'icelles, par Denis Godefroy Procureur General en la Cour des Monnoyes. Parisiis apud Petrum Chevalier 1611. in 8.

Dionysius Petavius, Aurelianensis, è Societate Jesu.

S. Epiphanii librum de Ponderibus & mensuris Latinè vertit & doctissimis animadversionibus illustravit, quibus subjecit diatribam de Folle, de Miliarensi ac nummorum minutiis. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy & alios 1622. in Folio.

Dioscorides, Anazarbeus, Medicus.

In Tractatu de Ponderibus qui Galeno tribui solet post Cleopatræ & Hippiatricorum mensuras extat Dioscoridis fragmentum ex majori opere περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν καὶ περὶ μέτρων ὑγρῶν. Sparsim quoque in operibus quæ præ manibus omnium habentur nonnulla admiscet ad hoc argumentum spectantia, nec omittendi eruditissimi illorum interpretes & Scholiastæ.

Dominicus Massarius, Arcignaneus, Vicentinus.

De ponderibus & mensuris Medicinalibus libri tres ex Græcis Arabicis & Latinis rei Medicæ scriptoribus diligentissimè conscripti. Papiæ apud Bernardinum de Garaldis anno 1516. in folio cum Anglo Benedicto, &c. Tiguri vero anno 1584. in octavo apud Froscoverum cum Conradi Gesneri de eadem re libello & aliis studio Casparis Wolphii Tigurini in lucem editis. *Edvar-*

Edvardus Brerewood, Anglus, Astronomiæ Professor Londini in Collegio Gressamensi.

De ponderibus & pretiis veterum nummorum, eorumque cum recentioribus collatione liber unus. Londini apud Joannem Billium, in quarto anno 1614.

Idem tractatus nuper recusus prodiit in Apparatu ad Biblia Polyglotta Bryani Waltoni, cum Jacobi Tirini de eodem argumento ex variis auctoribus collectione.

Elbertus Leoninus, primarius juris professor in Academia Lovaniensi & Cancellarius Ducatus Geldriæ & civitatis Zutphaniæ.

Consilium ejus in materia Monetarum ordine XXXI. Extat cum quibusdam aliis pag. 724. Budelianæ collectionis.

Elias Vinetus, Santo.

In Quintum Rhemmium, Fannium, Prisciamum, Bedam atque Volusium notas & emendationes edidit cum seorsim vulgatas Parisiis in 8. anno 1565. apud Sebastianum Nivellium, tum ad calcem libri de re Nummaria à Francisco Hotamanno excusas.

Ipsius quoque Guillelmi Budæi libros V. de Asse & partibus ejus in compendium redegit.

S. Epiphanius, Constantiæ Cypri Episcopus.

Librum edidit de ponderibus & mensuris à Jano Cornario primum, tum à R. P. Dionysio Petavio S. I. Latinitate donatum. Extat Tomo II. operum Epiphanii editionis Parisiensis anno 1622. in folio apud Sebastianum Cramoisy & alios: nam Basileensem apud Robertum Winter, aliasque nunc omitto.

Erycius Puteanus.

Pecuniæ Romanæ ratio ad nostram facillimo calculo revocata. Lovanii ex officina Riviana in 12. anno 1620. Antuerpiæ apud Belleros & Coloniæ apud Conradum

Burgenium atque in eadem urbe Antuerpiensi anno 1628. ad calcem opusculi Claudii Chiffletii de Numismate antiquo in 8.

Ejusdem Erycii Puteani de stipendio militari apud Romanos Syntagma, quo modus ejus hactenus ignoratus constituitur. Lovanii ex eadem officina Riviana 1620. in 12.

Franciscus Aretius, J. C.

Duo ejus in materia monetarum Consilia XI. videlicet & CXII. Budelius edidit cum aliis pag. 679. & sequentibus suæ Collectionis.

Franciscus de Avila.

Tractatus de Monetis anno 1590.

Franciscus Balbus, Advocatus Regius in Curia Monetali.

Raisons de l'Edit & Reglement des Monnoyes du mois de Novembre 1614. *par François le Begue Conseiller & Advocat General de sa Majesté en la Cour des Monnoyes.* Parisiis apud Viduam Nicolai Roffert anno 1615. in 8.

Traitté & advis sur les desordres des Monnoyes & diversité des moyens d'y remedier. Parisiis anno 1600. in 8.

Franciscus Bonafides, Medicus.

Commentarium de ponderibus minoribus & grano scripsisse dicitur Tomo I. suorum operum quæ Josias Simlerus in Bibliothecæ Gesnerianæ Epitome commemorat quidem, sed nescire se fatetur num divulgata sint. Certè Joannes Antonides Vanderlinden in Catalogo de scriptis Medicis etiam tertium recuso de eo ne verbum quidem.

Franciscus Broaus, J. V. D. & Professor in Academia Bituricensi.

Orationem habuit in Auditorio Juris, maxima omnium ordinum frequentia publicique deinde juris fecit hoc titulo: Parallela legis & Nummi: quibus triplex Juris species Naturalis, Gentium & Civilis, Philologicè exponitur.

nitur. Parisiis apud Mathurinum du Puys anno 1633. in Octavo.

Franciscus Curtius, Senior, Papiensis, J. V. D.

Tractatus Monetarum extat Tomo XII. collectionis amplissimæ Tractatuum utriusque juris folio 205. unde in Boyssianam pagina 60. & in Budellianam pag. 455. Monetarias collectiones derivatus est: videndæ quoque operum ejusdem Jurisconsulti Venetæ editiones.

Prodiit quoque Francofurti apud Nicolaum Steinium anno 1610. in 8. Tractatus, ut dicitur, prope divinus de jure fisci & de numismatibus.

Franciscus Garraltus, de Gorgiis, Generalis Præfectus Curiæ Monetalis, tum Franciæ Thesaurarius, &c.

Les recherches des Monnoyes, poids & maniere de nombrer des premieres & plus renommeés Nations du monde reduites aux Monnoyes, poids & maniere de nombrer des Fran,ois divisées en trois Liures, par François Garrault, sieur de Gorges, &c. Parisiis apud Martinum Juvenem 1576. in 8.

Memoires & recueil des nombres poids mesures & Monnoyes anciennes & modernes des nations plus renommées, r' apport & conference des unes aux autres avec une reductian aux Royales de la France, qui sont en usage en la ville de Paris. Lutetiæ Parisiorum apud Jannetum Mettayer 1595. in 8.

Recueil des principaux aduis donnez en l' Assemblée de S. Germain des Prez sur le contenu des memoires presentez à sa Majesté estant à Poictiers, portant l' établissement du compte par escus & suppression de celuy par sols & liures, avec les Paradoxes, sur le fait des Monnoyes, par François Garrault seigneur des Gorges Conseiller du Roy, & General en la Cour des Monnoyes. Parisiis apud Jacobum du Puys anno 1578. In octavo seorsim itemque cum libello Joannis Bodini.

Sommaire des Edits & Ordonnances Royaux, concernans la Cour des Monnoyes & Officiers particuliers d' icelles, ensem-

ble les Changeurs, Orfeures, & autres répondans & justiciables de ladite Cour. Turonibus apud Jametum Mettayer 1590. in S. & iterum Parisiis 1612. in octavo & 1632. apud Jacobum Bessin in 8.

Des Mines d'argent trouuées en France, ouurage & Police d'icelles, par François Garrault sieur des Gorges, &c. Parisiis 1579. in 8.

Franciscus Grimaldetus, Regius in Præsidiali Andegavorum Curia Advocatus.

Des Monnoyes augment & diminution du prix d'icelles lieure unique, par Fran,ois Grimaudet, Advocat du Roy au Seige Presidial d'Angers: Parisiis apud Martinum Juvenem anno 1576. in 8. Itidem apud Hieronymum Marneffium & viduam Guillelmi Cavellat anno 1585. in 8.

Parapheafe des droits des usures & contracts pignoratifs. Parisiis. 1587. in 8.

Item *les opuscules politiques du mesme.* In eadem Parisiensi urbe anno 1580. in 8.

Franciscus Hotomannus Parisinus J. C.

Liber de re Nummaria Populi Romani, ejusdemque disputatio de Aureo Justinianeo adversus observationem quamdam Jacobi Cujacii libro XIX. de Justiniana Aurei observatione, cum Volusii Metiani, Rhemmii Fannii, & Prisciani Cæsariensis opusculis de Asse, Ponderibus & Mensuris, ac Budæi & Agricolæ breviario de Asse. Geneuæ apud Guillelmum Læmarium, anno 1585. in octavo.

Eadem vero disputatio jam ab anno præcedenti fuerat excusa Basileæ in octavo, per Eusebium Episcopium.

Gabriël Byel, Spirensis, S. T. L. & in Schola Tubingensi lector ordinarius, Ordinis Clericorum in communi viventium.

De monetarum potestate simul & utilitate libellus aureus auctore doctissimo viro Gabriële Byel cum libellis Joannis

Joannis Aquilæ, Bilibaldi PitKheimeri, & aliorum editus est primùm (ut quidem arbitror, saltem priorem hactenus editionem non novi) Norimbergæ apud Joannem Petreium anno 1542. in 4. Deinde initio Collectionis Monetariæ, Matthæi Boyssii, Coloniæ Agrippinæ anno 1574. in 8. Cumque omissus fuisset nescio quam ob causam à Budelio & rarò incurreret, recusus deinde est cum libris duobus de re Monetaria Marquardi Freheri, & Nicolai Oresmii tractatu de Mutationibus monetarum anno 1605. in 4. Lubduni (sic enim scribitur nescio quis in Germania locus, ne quis paullo quam par sit argutior erratum hic aliquod topographicum suspicetur) apud Gothardum Vœgelinum.

Gaspar Antonius Thesaurus, seu Tessaurus, Senator Pedemontanus.

De mutatione ac falsitate monetæ, sive de augmento, variatione ac diminutione monetarum Tractatus varii ex Bibliotheca Gasparis Antonii Thesauri, Augustæ Taurinorum anno 1609. & anno sequenti 1610. in quarto. Francofurti apud Jacobum Fischerum.

Gaspar Scioppius, Francus, vir desultoria levitatis.

Sub Paschasii Grosippi larua delitescens occurret tibi, Lector, paullo post infra v. Joannes Fredericus Gronovius.

Gaspar Scaruffus, Regiensis.

L' Alitinonfo di M. Gasparo Scaruffi, Regiano, par fare Ragione è concordauza d' oro & d' argento che servira in universale tanto per provedere a gli infiniti abusi del tosare & guastare monete, quanto per regolare ogni sorte di pagamenti, è redurre anco tutto il mondo ad una sola moneta. Regii in Æmilia apud Hercolianum Bartolum 1582. in folio.

In eadem quoque urbe eodemque anno prodiit:

Breve instruttione sopra il discorso dal mag. M. Gasparo Scaruffi per regolare le cose delli denari.

Gaspar Waserus, Tigurinus.

De

De antiquis numis Hebræorum Chaldæorum & Syrorum quorum ſacra Biblia & Rabbinorum ſcripta meminerunt, libri duo: quibus cum ſacri tum profani Auctores locis innumerabilibus illuſtrantur additis figuris ære expreſſis. Tiguri in officina Wolphiana 1605. in 4.

De antiquis menſuris Hebræorum, quarum ſacra Biblia meminerunt, libri tres; quibus interſperſæ ſunt menſuræ Ægyptiorum, Arabum, Syrorum, Perſarum, Græcorum & Romanorum, quæ cum ipſæ per ſe explicantur, tum per has Hebraicæ. Heidelbergæ apud Gothardum Vœgelinum 1610. in 4.

Gaſpar Wolphius, Tigurinus.

Tabula generalis diverſorum ponderum ac totius ſecundi libri Dominici Maſſarii, Vicentini, de Ponderibus quaſi quoddam compendium deducens ſemper majora in minora, & oſtendens quoties minor in majore contineatur, una cum ejuſdem Abaco ſive Tabula ponderum & menſurarum atque Alphabetica enumeratione Virorum illuſtrium ex Bibliotheca Joſiæ Simleri collectorum, qui de ponderum & menſurarum doctrina vel integros libros aut tractatus ſcripſerunt, vel ſaltem obiter aut ſummarie in ſuis ſcriptis hanc materiam attigerunt. Tiguri apud Froſchoverum 1584. in 8. cum Dominici Maſſarii de eodem argumento libris tribus & Joſiæ ejuſdem Simleri atque Conradi Geſneri quibuſdam Appendicibus.

Georgius Agricola, Kempnicenſis, Medicus ac Philoſophus inſignis.

Libri quinque de Menſuris ac ponderibus, in quibus pleraque à Guillelmo Budæo & Leonardo Portio parum animadverſa diligenter excutiuntur. Pariſiis apud Chriſtianum Wechelum in octavo anno 1533.

De Menſuris & Ponderibus Romanorum atque Græcorum libri V. De externis menſuris ac ponderibus libri II.

Ad

Ad ea quæ Andreas Alciatus denuo disputavit de ponderibus & mensuris brevis defensio lib. I. De mensuris, quibus intervalla metimur lib. I. De restituendis ponderibus atque mensuris lib. I. De pretio metallorum & monetis, pondere, temperatura, &c. libri tres Basileæ apud Hieronymum Frobenium, 1550. in folio.

Omitto ejusdem Georgii Agricolæ libros de subterraneis Fossilibus & omni re Metallica cum observationibus Georgii Fabricii, &c. ut moneam Lectores meos quæ mei sunt instituti, ex ejus nimirum operibus de Ponderibus & Mensuris libellum fuisse collectum, & Gallica lingua scriptum Gallicæ Plinii versioni præmissum fuisse in editionibus Lugdunensibus & Parisiensibus, interprete Antonio Pincto, de quo diximus.

Georgius Cassander, Brugensis, Flander.

Supputatio rei Nummariæ Romanorum ac Græcorum ad Monetam Flandricam: Gandavi in 8. editum libellum illum asserit Valerius Andreas Dessellus in Bibliotheca sua Belgica, sed annum non adscribit, nisi forte junctus fuerit sententiis selectioribus ex Plautinis Comœdiis collectis, quas ibidem ait editas fuisse eadem forma anno 1536. typis Jodoci Lamberti.

In editione Parisiensi quæ dicitur omnium operum Cassandri apud Abraamum Pacard in folio 1616. nec supputatio illa rei Nummariæ nec sententiæ illæ Plautinæ apparent.

Georgius Henischius, Bardfeldensis, Medicus & Mathematicus Augustanus.

De Asse & partibus ejus. Augustæ Vindelicorum apud Sebastianum Mylium typis Davidis Franci anno 1606. in 8. anno præcedenti eadem forma, De numeratione multiplici vetere & recenti in eadem urbe.

Germanus Constant, Iudex Monetalis Tolosæ.

Traitté de la Cour des Monnoyes & de l'estenduë de sa Jurisdiction, divisé en cinq parties I. des premiers Generaux Maistres des Monnoyes. II. de leur erection en Chambre des Monnoyes. III. de sa creation en Chambre Souveraine. IV. des Generaux Provinciaux & subsidiaires. V. Des Juges Gardes des Monnoyes. Le tout justifié par Chartres, Edits, Ordonnances & Declarations de nos Roys, & Arrests de leur Conseil & redigez en ordre Chronologique. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy an. 1658. in folio.

Guido seu Vidus Pancirollus, I. C.

Vide cap. 66. lib. I. Thesauri variarum ejus lectionum.

Guillelmus seu Willelmus Antonii Freundeberg.

Vide infra v. Joannes Kitzelius.

Guillelmus Budæus, Parisinus, Francisci I. Francorum Regis à Secretis & Consiliis.

De Asse & partibus ejus libri V. Parisiis in folio annis 1616. & 1524. apud Jodocum Ascensium, Venetiis in Officina Aldi 1522. Coloniæ apud Soterem 1528. in 8. adjecto etiam Breviario per eundem Budæum scripto, Lugduni in 8. anno 1542. Denique Parisiis ab auctore novissimé recogniti & locupletati in fol. apud Robertum Stephanum & Lugduni item apud Gryphium 1550. in 8.

Eidem quoque tribuitur libellus de Moneta Græca ad Gallicam pecuniam æstimata.

Plures Epitomen librorum illorum scripserunt, inter quos præcipui numerantur, Cuthbertus Tonstallus, Elias Vinetus, Stanislaus Grepsius, &c.

Extat quoque lingua vernacula editus anno 1529. Parisiis libellus hoc titulo. *Sommaire ou Epitome du liure* de Asse, *ar M. Guillaume Budé.*

Guillelmus Philander, Castilionensis.

Epitome de ponderibus & mensuris Romanorum ex libris Georgii Agricolæ. Extat post tractatum Francisci Hoto-

Hotomanni de re Nummaria & post Vitruvii libros de Architectura doctissimis ejusdem Philandri annotationibus illustratos, Romæ, Lugduni, Argentinæ, Parisiis, & alibi sæpius excusos.

Guillelmus Rondeletius, Monspeliensis Medicus.

De ponderibus sive justa quantitate & proportione Medicamentorum liber Patavii, Lugduni, Antuerpiæ, atque alibi editus cum aliorum libellis de Dosibus qui sane ad institutum Bibliothecæ nostræ Nummariæ nihil aut parum admodum conferre videntur, ideoque prætermissi, ac Medicis ac Pharmacopolis relicti.

Hadrianus Junius, Hornanus, Medicus.

Juniores consulant caput unum alterumve Nomenclatoris ejus anno 1567. ac deinceps multis in officinis Urbibusque recusi.

Henningus Gæden, Havelbergensis, J. C.

Consilium ejus LXXVII. quod ad Monetarium negotium spectat, edidit Budelius pagina 792. suæ Collectionis.

Henningus Rennimannus, J. V. D. & Professor Erphurdiensis.

Decisio controversiæ Monetariæ circa bonitatis in moneta extrinsecæ sive valoris vulgo recepti incrementum & decrementum, cujus id creditoris an debitoris lucro vel damno veniat. Erfurti apud Martinum Spangenb anno 1610.

Henricus Bocerus, J. C. & Professor Londinensis.

De Ponderibus & pretiis veterum nummorum eorumque cum veteribus collatione liber unus, sive Tractatus de jure Monetarum, cui adjecta est ejusdem controversarum Conclusionum Centuria. Francofurti apud Bernerum, anno 1614. & Tubingæ eodem anno.

Henricus Buntingus, Grunoensis, Prædicans in Ducatu Brunswicensi.

De Monetis & menſuris Sacræ ſcripturæ libellus Germanica lingua editus Magdeburgi in octavo anno 1583.

Henricus Howerde, Suria in Anglia Comes.

De Ponderibus & menſuris, libros duos confeciſſe perhibetur à quibuſdam. Verum Simlerus ex Joanne Balæo eorum non meminit, docetque decollatum Londini 1547.

Henricus Hornmannus.

Diſputatio Monetarum in diſcuſſione contentionum crediti & ſolutionis hoc tempore inter mercatores & alios qui in foro verſantur; valde utilis per interrogationem & reſponſionem. Vide pag. 361. Collectionis Boyſſianæ & 667. Budelianæ.

Henricus Lorittus, Glareanus à patria Glarona Helvetiorum urbe vulgo ſic dictus.

De Aſſe & partibus ejus liber. Baſileæ anno 1550. apud Iſingreinium in folio.

Videndi quoque ejuſdem Commentarii in Caii Suetonii Tranquilli Claudium & Galbam Imperatores.

Henricus Mameranus, Lucemburgenſis, J. C.

Priſcæ Monetæ ad hujus noſtri temporis diverſas aliquot nationum monetas ſupputatio collecta ann 1550. & ſequenti anno Coloniæ Ubiorum edita apud ipſum Auctorem extat pag. 661. Budeliani Syntagmatis.

Henricus Poulain, in Curia Monetali Senator Regius.

Traitté des Monnoyes pour un Conſeiller d' Eſtat.

Pariſiis 1621. in 4. cum reſponſione ad librum Dionyſii Godefridi.

Quæ verò ſequuntur in mſſ. duntaxat codicibus leguntur, ut audio.

I. Conference des Monnoyes de France, d' Eſpagne, & d' Angleterre.

II. Autre Conference des Monnoyes de France à celles d'

d' Eſpagne & reduction de 24. ſortes de poids de pluſieurs Royaumes. Principautez & Seigneuries differents de celuy de Paris.

III. Le prix du marc d' or & d' argent, depuis l' année 1300. *juſques en* 1614.

IV. De quatre eſpeces de ſurhauſſement : & comment ils aduiennent : de quel genre eſt celuy d' a preſent & de la neceſſité & utilité qu'il y a d' enuoyer en Eſpagne auparavant le Reglement general des Monnoyes de France preſenté à Monſeigneur le Chancelier le 7. *Feurier* 1615.

Henricus Uranius, Reſſenſis in Clivia.

De re Nummaria Menſuris ac ponderibus Epitome ex Budæo, Portio, Alciato, & Agricola concinnata. Coloniæ anno 1569. in 8.

Heron, Alexandrinus, Mathematicus.

Joſephus Scaliger in opuſculo poſtumo de re Nummaria, aliique poſt eum citant Heronis de Ponderibus ſeu de re Nummaria librum nondum, quod ſciam, typis editum.

Iidem quoque plurimi faciunt fragmentum quoddam ejuſdem Heronis à Joachimo Camerario Papebergenſi Medico ex codice Budenſis Bibliothecæ deprom̄ptum.

Hieronymus Cardanus, Mediolanenſis, Medicus & Philoſophus.

Opus novum de Proportionibus Numerorum, motuum, ponderum, ſonorum, aliarumque rerum menſurandarum in libros V. digeſtum: De Regulis Algebricis, &c. Baſileæ 1570. in folio.

Adi quoque, ſi vacat, nuperam Lugdunenſem editionem omnium ejuſdem ſcriptoris operum in folio decem Tomis.

Hieronymus à Touar.

De Ponderibus Medicamentorum liber. Hiſpali in Bætica ex Officina Antoniana anno 1572. in 4.

Jacobus

Jacobus Alemannus, J. C. & Scabinus Magdeburgensis.

Tractatus de jure, valore, mutatione, reprobatione, solutione & variis monetæ speciebus. Item pœnis falsorum Monetariorum, &c.

Jacobus Bornitius, J. V. D.

De Nummis in republica percutiendis & conservandis libri duo ex ejus Systemate Politico deprompti. Hanoviæ typis Wechelianis 1608. in 4.

Ejusdem Ærarium, sive Tractatus de ærario sacro, civili, militari communi & sacratiori Francofurti anno 1612. in 4.

Jacobus le Clerc, Judex Gardiator, ut vocant, Monetæ Pictaviensis.

Recueil d'aucuns Edits, Declarations; Lettres patentes & Arrests du Conseil d'Estat & Privé de nos Roys, touchant la souueraineté & Jurisdiction privative & cumulative de la Cour des Monnoyes, Juges, Gardes, Officiers & Justiciables d'icelle. Parisiis an. 1635. in 4.

Jacobus Capellus, Minister Calviniane secta & Professor Sedanensis.

De Ponderibus Nummis & Mensuris libri quinque, Francofurti annis 1605. & 1606. in quarto duobus tomis apud Lævinum Hulsium, cum Miscellaneis ad rem Nummariam & Ponderariam pertinentibus.

Jacobus Menocius, J. C.

Duo ejus consilia ad rem Nummariam seu Monetariam spectantia libri I. 48. & librii II. 138. edidit Budelius pag. 702. suæ Collectionis.

Jacobus de Puteo, J. C.

Disputatio in materia Monetaria mutationis, quæ teste Simlero habetur in tractatu Alberti Bruni de augmento & diminutione Monetarum, de quo supra.

Jacobus Sylvius, Ambianensis, Medicus.

Commen-

Commentarios scripsit in epistolas Angeli Politiani ac nominatim in ep. 1. libri X. ad Franciottum Ursinum, in qua nonnulla ab Angelo de ponderibus & Mensuris annotata correxit. Parisiis in folio anno 1519. apud Jacobum Ascensium Badium.

Idem libro III. Methodi componendorum Medicamentorum tractat de ponderibus & mensuris, quæ in usu sunt apud Galenum & recentiores Medicos: & in principio Annotationum in Mesuæ Antidotarium quædam præfixit de mensuris & ponderibus Mesuæ consuetis.

Jacobus Tirinus, Antuerpianus, Societatis Jesu Theologus.

In Prolegomenis ad eruditissima Commentaria in sacram scripturam agit inter cætera I. de Antiquis Hebræorum, Græcorum, Romanorum, Ponderibus ac Monetis collatis cum modernis Italorum, Gallorum, Hispanorum, Belgarum, &c. II. de Mensuris seu vasis eorumdem. III. de Mensuris longitudinum, &c. Antuerpiæ anno 1632. in folio tribus tomis, apud Martium Nutium.

Eædem observationes extant, tum in Apparatu Briani Waltoni ad Biblia sua Polyglotta Londini anno 1659. pluribus tomis excusa, tum in Bibliis, sive quæ dicuntur Magna, quinque Tomis majoribus Parisiis anno 1644. editis, sive quæ Maxima Versionum & Annotationum appellari placuit, in eadem urbe Parisiensi publicatis atque in Tomos XIX. distributis apud Dionysium Bechet, Ludovicum Billaine, Antonium Bertier, & Simeonem Piget anno 1660. neutrobi tamen præfixo ipsius Tirini nomine quod ratio postulabat & summa æquitas.

Jacobus Waraus.

Nonnihil scripsisse dicitur de Monetis, sed non vidi.

Joachimus Camerarius, Papebergensis, Professor Lipsiensis.

De Numismatis, seu Moneta veterum Græcorum & Latinorum,

Latinorum, cum Xenophontis libello de re Equeſtri Latinè reddito, proprioque ejus Hippocomico. Tubingæ in 8. anno 1539. apud Ulricum Mochardum deinde anno 1560.

Joachimus Mynſingerus, Germanus, J. C.

Obſervationes ejus ad valorem monetæ pertinentes exhibet Budelius pag. 795. ſuæ collectionis.

Joachimus Vadianus, Helvetius Medicus.

Epiſtola ad Rodolfum Agricolam Rhetum juniorem ſcripta, ubi explicatur locus apud Plinium de Dodrante & Pygmæis, de longitudine Gabbaris & quid ſit Uncia apud eundem. Extat cum ejuſdem Philologi commentariis in Pomponium Melam Viennæ Auſtriæ, anno 1518. Pariſiis 1530. Baſileæ apud Cratandrum, &c.

Joannes Antonius de Rubeis, Alexandrinus, J. C.

Conſilium ejus ordine CXLVIII. quod tractat de Monetis extat cum aliis pag. 681. Collectionis Budelianæ.

Joannes Aquila, utriuſque Juris Interpres & Profeſſor Tubingenſis.

De poteſtate & utilitate Monetarum Tractatus ad Joannem Stœfflerinum editus eſt in 4. Norimbergæ anno 1542. in 4. apud Joannem Petreium cum Gabriëlis Byel & Bilibaldi Pirckheimeri tractatibus Coloniæ anno 1551. apud Mameranum, pag. 10. Collectionis Boyſſianæ & pag. 413. Budelianæ.

Joannes Arphus, Legionenſis.

Cuilatador de la plata, oro, y piedras, compueſto por Joan Arphe de Villafanne natural de Leon, vezino de Valladolid. Madriti in 8. anno 1558. apud Guillelmum Drovy & poſtea Valliſoleti apud Alfonſum & Didacum Fernandem Cordubenſem in quarto anno 1572.

Joannes Bapt. Egnatius, Venetus.

Vide Annotationes in Auguſtum Suetonii tum ſeorſim editas

editas tum in collectione variorum Commentarii. In vitas XII. Cæsarum.

Joannes Baptista Villalpandus, Cordubensis, è Societate Jesu.

Post ejus atque Hieronymi Pradi ex eadem Societate Theologi doctissimos in Ezechielem prophetam Commentarios, parte altera Apparatus à pag. 249. Tomi III. extat de Hebræorum ponderibus numismatis atque mensuris tractatus amplissimus, multisque Mathematicis demonstrationibus munitus, ac tabellis ponderum, proportionum, &c. decoratus, unde alii postea largiter hauserunt. Romæ in folio apud Carolum Villietum anno 1604.

Joannes Bodinus, Andegavensis, J. C.

Discours de Jean Bodin sur le rehaussement & diminution des Monnoyes, tant d'or que d'argent, & le moyen d'y remedier & response aux Paradoxes de M. de Malestroict. Parisiis 1578. in 8. apud Jacobum du Puys.

Latinè extat redditum hoc opusculum pag. 751. Budelliani Syntagmatis hocce titulo donatum; Tractatus de augmento & decremento auri & argenti, & quomodo ei occurrendum sit: quo respondetur Paradoxis Domini de Malestricto, ad Dominum Prevost Dominum de Morsam Regium Præsidem in Curia Parliamenti. An editus sit seorsim nondum comperi.

Libri sexti de Republica capite secundo prolixè agit idem Bodinus de Ærario & cap. 3. de re Monetaria, quibusque legibus nummorum depravationi occurratur. Prostant ubique libri illius exemplaria Latina, Gallicaque, nec duo mox laudata capita omisit in sua collectione Budelius: vide pag. 734. & sequentes.

Joannes Buteo, Delphinas.

Inter ejus opuscula extant de libra & statera libellus: alter de fluentis atque mensura: tertius de ponderum inter

ſe congruentium forma: quartus de margaritarum pretio. Lugduni apud Thomam Berrellum 1554. in 4.

Joannes Caphalus, *Ferrarienſis*, *J. C.*

In libro I. Conſiliorum excuſum habetur ordine XXXI. ad rem Monetariam pertinens pag. 730. Budelianæ collectionis.

Joannes Camerarius, Dalburgius, Epiſcopus Wormatienſis.

Scripſiſſe librum unum de Moneta ſive de origine & ratione Monetæ teſtatur Joſias Simlerus in Epitome Bibliothecæ Geſnerianæ; ſed ubi editus ſit ille liber non aperit, nec memini me vidiſſe uſpiam. Eum quoque addit claruiſſe anno 1490.

Joannes à ChoKier, *Patricius Leodienſis & J. V. D.*

Tractatus de re Nummaria priſci ævi, quæ collata ad æſtimationem monetæ præſentis ad Hiſtoriæ cum profanæ tum ſacræ intelligentiam non parum utilis. Leodii apud Chriſtianum Owerx 1619. in 8. & anno ſequenti Coloniæ apud Joannem KincKium eadem forma: tum 1621. Antuerpiæ apud Belleros, niſi forte ſit eadem editio à Bibliopolis, ut ſæpe fit, deformata.

Joannes Dovet, *Dominus de Rom-Croiſſant.*

Advis au Roy pour oſter le moyen aux meſchants de contrefaire ſes monnoyes & dimineur la bonne de ſon poids, &c. par Jean Doüet Eſcuier. Pariſiis 1634. apud Joannem Laguehay in 8.

Au Roy ſur le ſujet du rehauſſement de ſes Monnoyes du mois de Mars 1636. Pariſiis 1636. apud Michaëlem Brunet in 8.

Joannes de la Haye Pariſienſis, *O. M. Lector Emeritus*, *Concionator Regius*, *&c.*

Vide ſupra v. Jacobus Tirinus, cujus Tractatum de Ponderibus Monetis & Menſuris integrum excudendum curavit in Bibliis Magnis Maximiſque, una cum Chronico ſacro, aliiſque ejuſdem eruditiſſimis opuſculis.

Joannes

Joannes Fredericus Gronovius.

Commentarius de Sesterciis Daventriæ Typis Conradi Thomæi anno 1643. in octavo. Prima hæc editio plurimum differt ab altera quæ postea prodiit.

Joannis Frederici Gronovii de Sesterciis: seu Subsecivorum pecuniæ veteris Græcæ & Romanæ libri quatuor. Accesserunt L. Volusius Mætianus, J. C. & Balbus Mensor de Asse. Item Paschasii Grosippi, hoc est Gasparis Scioppii, Tabulæ nummariæ. Amstelodami apud Elzevirios 1656. in 8.

Joannes Henricus Alstedius.

Encyclopædiæ libro XIV. & quibusdam aliis in locis tractat de Monetis Ponderibus & Mensuris: Excusa est duobus tomis in folio Herbornæ Nassaviorum anno.

Joannes Kitzelius, J. C. Procancellarius, Academiæ Giessenæ.

Tractatus postumus de jure monetarum, in quo universum monetæ jus controversiis accuratè distinctum ad praxim Hodiernam summo studio & labore accommodatum atque juxta normam Juris Cæsarei, Pontificii & Pragmaticorum Imperii Romani sanctionum decisum exhibetur nunc primum in lucem editus & Notaminum quorumdam utcumque tornatus interventu per Willelmum Antonii Frenudeberg. Marpurgi Cattorum typis & sumptibus Casparis Cherubini an. 1632.

Joannes Mariana.

Tractatus de Ponderibus & Mensuris Toleti in 4. anno 1599. apud Thomam Gusmanium, & apud hæredes Joannis Aubrii Francofurti 1611. typis Wechelianis in 8.

Ejusdem Disputatio de mutatione Monetæ in XIII. capita distincta extat cum aliis quibusdam ejus opusculis excusa Coloniæ apud Antonium Hieratum anno 1609. in

folio & typis Wechelianis 1611. in 8. Moguntiæ quoque Typis Balthassaris Lippii anno 1605.

Joannes Phelippaus, Andegavensis è Societate Jesu.

Quid Ceseph, sive quid Argentei Siclive aptati ad monetarum nobis cognitarum rationem: & quid etiam Ceseph, Libra & Talentum. Item quid corus & dimidius corus & quid Gomor in mensura, præsertim Aridorum, tum quid Nebel in liquidorum mensura. Vide versum secundum capitis III. Oseæ prophetæ Commentariis illustrati in folio anno 1636. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy.

Joannes Regnaudi, Avenionensis, J. C.

Tomi XII. Tractatuum Juris Gregorii XIII. Papæ jussu Venetiis anno 1584. excusorum pag. 206. extat Joannis hujus Regnaudi Tractatus de Monetis, & num debeat inspici valor tempore contractus vel solutionis, vel moræ, & pag. 223. de Mensuris & quorum auctoritate mutentur.

Primus verò ex iisdem Tractatibus habetur pagina 71. Boyssianæ & pag. 462. Budelianæ Collectionum.

Joannes Ruellius, Suessionensis, Medicus.

Post Hippiatricorum libros à se jussu Francisci I. Christianissimi Francorum Regis Latinitate donatos addidit Diodori antiqui scriptoris brevem tractatum de Ponderibus & mensuris Latinè dumtaxat, addiditque ex rei veterinariæ scriptoribus pondera & mensuras Galeni. Parisiis in fol. an. 1550. apud Simonem Colinæum.

Libro I. de natura Stirpium capite 16. scripsit de mensuris quibus longitudines herbarum demetimur Lutetiæ 1536. apud Simonem Colinæum & Basileæ 1537. apud Frobenium in fol. Additur à quibusdam etiam Tractatus de rationibus ponderum. Verum illum hactenus non vidi.

Joannes Vasquez de Sorna Hispanus.

Libro

Libro intitulado, Redutiones de oro, y senorage de plata con las reglas y tablas generales de lo uno y de lo otro, compuesto, por Joan Vasquez de Sorna vezino de la Ciuidad de Cadix. Gadibus 1620.

Joannes Wolgangus Hillerus.

Vide supra v. Bartolomæus Volcmarus.

Jordanus Brunus.

De triplici minimo & mensura. Francofurti anno 1591. in 8,

Jordanus Nemorarius.

Propositiones ejus tredecim de Ponderibus apud Joannem Petreium Norimbergæ excusæ an. 1533. aliaque ejus opera ad Mathematicas disciplinas spectantia nostri non videntur instituti, quemadmodum neque Jacobi Fabri Stapulensis in eas Commentarii.

Josephus Justus Scaliger, Julii Cæsaris à Burden filius, Agenni ad Garumnam natus.

De re Nummaria dissertatio: liber postumus ex Bibliotheca Academiæ Lugduno-Batavæ editus à Willebrordo Snellio. Lugduni Batavorum ex officina Raphelengii 1616. in 8.

Josias Simlerus, Tigurinus.

Vocabula rei Nummariæ ponderum & mensurarum Græca, Latina, Hebraica, Arabica, ex diversis auctoribus collecta & in ordinem Alphabeticum disposita. Tiguri apud Froschoverum anno 1584. in 8. una cum Dominici Massarii libris tribus de eodem argumento, &c. Idem illud Lexicon suppresso ejus nomine prius fuerat editum cum Dictionario Latino-Germanico Joannis Frisii Tigurini sæpius à Froschovero edito in folio.

S. Isidorus, Hispalensis Episcopus.

Libro XVI. Originum sive Etymologiarum postquam egit de metallis, tribus extremis capitibus disputat de Ponderibus,

deribus, Mensuris & signis ponderum: superiori verò libro de agris eorumque finibus ac mensuris. Extant libri illi seorsim editi variis in locis atque una cum aliis ejus operibus Lutetiæ Parisiorum annis 1580. & 1602. in folio. Item cum auctoribus Linguæ Latinæ unum in corpus redactis opera Dionysii Gothofredi, I. C. &c.

Julius Cæsar Bulengerus, Juliodunensis, è Societate Jesu.

In Imperatore Romano aliisque libris quos edidit nonnulla identidem habet ad rem nummariam veterem spectantia.

Julius Pacius, à Beriga, J. V. D.

Tractatus ejus de mutatione Monetarum celebratur à quibusdam, sed non vidi.

Justus Lipsius, Belga.

De re Nummaria Breviarium: opus postumum cura Joannis Rhodii vulgatum Patavii in 8. 1648. apud Paulum Frambottum.

Lambertus de Ulierden, Leodiensis.

Edicta Nummorum omnium quorum usus in civitate Leodiensi & vicinis provinciis ab anno 1477. ad usque an. 1623. Leodii eodem anno in 4.

Laurentius Bochellus, Crespiensis, Valesius, I. C. Parisiensis & in suprema Curia Advocatus.

In Francici Juris Miscella, atque ut Auli Gellii verbis utar, verè Confusanea Bibliotheca multorum errorum amplissimo Promptuario nisi quando eruditorum quorumdam virorum opuscula velut quædam inservit emblemata, de Monetis ac ponderibus veterum recentiorum que nummorum plurima congessit, &c. Lebreti in eadem Curia Advocati Regii extant quædam de eodem argumento actiones forenses, &c. Bibliotheca verò illa Gallicè tribus Tomis excusa est Parisiis in folio.

Lau-

Laurentius Joubertus, è Valentia, Segolaunorum ad Rhodanum urbe, Monspeliensis Medicus.

Ponderum & mensurarum usitatiorum nomenclaturæ & notæ cum ejus Pharmacopœa & aliis Tractatibus Tomo I. operum ejus Latinorum. Lugduni apud Stephanum Michaëlem in folio anno 1582. & Francofurti apud Andreæ Wecheli hæredes anno 1599. Primum vero edita fuit illa Pharmacopœa Lugduni in 8. an. 1579. apud eundem Michaëlem opera Joannis Pauli Zangmaisseri.

Laurentius Palmyrenus.

Ejus Orthographia anno 1573. in octavo edita est Valentiæ in Hispania cum libello, cui hic præfigitur titulus:

Sylva de vocablos y phrases de moneda medidas comptar y vender para los ninnos, de Grammatica Laurentii Palmyreni tertia editio.

Leonardus Portius, sive de Portis, I C. Vincentinus.

De Sestertio, pecuniis, ponderibus & mensuris antiquis libri duo. Prima editio ipso adhuc vivente auctore cum Egnatii ad Lectorem epistola, nec anno nec loco adscriptis in quarto, visa est mihi alias in Bibliotheca Raphaëlis Tricheti Fresnei. Incidit quoque in manus meas Basiliensis in quarto, apud Joannem Frobenium non designato anno. Extat præterea Coloniensis anni 1551. apud Henricum Mameranum cum quibusdam aliis.

Lucas Patus, Romanus, I. C.

De Mensuris & ponderibus Romanis & Græcis cum his quæ hodie Romæ sunt collatis libri quinque, cum ejusdem Variarum Lectionum libro unico qui sextus numeratur. Venetiis 1573. in 4.

Lucius Apuleius, Madaurensis, Afer.

De ponderibus & mensuris ac signis cujuscumque ponderis liber è Græco, Latinus factus per Joannem Baptistam Nicolaum, cum libello de notis seu signis vel characteribus

ribus ponderum & mensurarum Incerti Auctoris. Vide supplementum operum Joannis Messuæ Damasceni. Venetiis apud Valgrisium anno 1575. in folio & ibidem apud Juntas 1589. & 1623. in folio. Gaspar Wolphius Apulienum seu Apulium quemdam vocat, nec videtur tribuere Madaurensi.

Lucius Macianus.

Vide Volusius.

Ludovicus de Alcazar, Hispalensis, Societatis Jesu.

Post amplissimos in Apocalypsim D. Joannis Commentarios subjecit Vestigationem veritatis in sacris Ponderibus ac mensuris, Propositionibus 24. constantem cum Synopsi Hebraicorum ponderum & mensurarum. Antuerpiæ apud hæredes Martini Nutii 1619. in folio.

Ludovicus Cellotius, Parisinus, Societatis Jesu.

Numismatum veterum ad Gallicam pecuniam reductorum ex Budæo tabula aucta, distincta, interpolata. Flexiæ in charta expansa apud Ludovicum Hebert 1622. Brevior hæc eadem Tabella prius in eadem urbe jam prodierat apud Jacobum Rezé, hoc titulo: Numismatum antiquorum ad pecuniam Gallicam reductio.

Ludovicus de Chabans.

Raisons pour monstrer que l' Edit nouuellement fait sur les Monnoyes est juste & qu' il est au soulagement du peuple: par Louys de Chabans. Parisiis 1609. in 8. apud viduam Nicolai Ruffet.

Apologie de l' Edit des Monnoyes: ou refutation des erreurs de Maistre Guillaume & de ses adherants, par Louys de Chabans sieur du Maine. Parisiis in octavo, anno 1610. apud viduam Nicholai Roffet.

Ludovicus Gardinius.

Remedium erroris in ponderibus Medicis. Duaci apud Petrum Auroy 1631. in 12. cum ejusdem Tractatibus de Medicamentis purgantibus & contra pestem. *Lu-*

Ludovicus Hullin, Senator Aurelianensis.

Le rapport des poids & Monnoyes des anciens aux nostres, & maniere de compter & nombrer en iceux, par M. Louys Hullin Conseiller en la Prevosté d'Orleans. Aureliæ ad Ligerim in octavo anno 1585.

Ludovicus Romanus, I.C.

Consilium ejus XXIII. de re Monetaria extat pag. 683. Collectionis Budelianæ.

Ludovicus Savot, Medicus Parisiensis.

De ejus erudito opere diximus supra Parte prima hujus Bibliothecæ Nummariæ, quam consule.

Ludovicus Servinus, Advocatus Regius in Senatu Parisiensi.

Sur l'exposition des Monnoyes fabriquées en la Souveraineté de Dombes, Plaidoyer XVIII. du III. Volume de ses Plaidoyers imprimez à Paris.

N. Dominus de Malestrictо.

Deux Paradoxes du Seigneur de Malestroict Conseiller du Roy & Maistre ordinaire de ses comptes sur le fait des Monnoyes, presentez à sa Majesté au mois de Mars 1566. avec la Refutation, par Jean Bodin. Parisiis apud Jacobum du Puys anno 1578. in 8.

Paradoxa eadem cum Bodini responso Sermone Latino expressa habentur pag. 751. & sequentibus Budelianæ Collectionis.

Mammes Gisse, Lingonensis.

Tariffe & concordance des poids de 22. Provinces les plus pratiquez au temps present par les Marchands François, Allemans, & plusieurs autres. Lugduni in 8. apud Carolum Pestrot 1571.

Manlius Theodorus.

Extare dicitur in membranis Manlii cujusdam Theodori libellus de ponderibus & mensuris. Vide pag. 198. Speciminis novæ Bibliothecæ mss. librorum.

Marcus Antonius Coccius, Sabellius.

Vide Commentarium ad Auguſtum Suetonii Tranquilli.

Marcus Antonius Tartarus.

Dichiaratione de l' raccordo di Marc-Antonio Tartaro in materia di Monete raccordate & publicate à ſua ſerenita con le riſolutioni raccontate in dialogo delle oppoſitioni & queſiti, che poteſſero eſſer fatti contra eſſo raccordo. Patavii apud Gaſparum Crivellatum 1617. in 4.

Marianus Socinus, I. C.

De re Monetaria Conſilium CXLV. ex volumine I. deſcriptum inſeruit collectioni ſuæ Budelius pag. 790.

Marinus Merſennus, Cenomanenſis, Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula.

Tractatus de Menſuris, Ponderibus atque Nummis tam Hebraicis quam Græcis & Romanis ad Pariſienſia expenſis. Vide initium libri cujus titulus eſt: Cogitata Phyſico-Mathematica, &c. Pariſiis apud Antonium Bertier 1644. in 4.

Marquardus Freherus, Conſiliarius Comitis Palatini ad Rhenum.

De re Monetaria veterum Romanorum & hodierni apud Germanos Imperii libri duo cum Nicolai Oreſmii & Gabriëlis Byelii Commentariis quos notis locupletiſſimis illuſtravit. Lubduni apud Gothardum Vœgelinum 1605. in 4.

Ejuſdem extat, de Verbis Domini Jeſu: Date Cæſari, quæ ſunt Cæſaris; & quæ ſunt Dei, Deo; ſermo Votiuus Theolog-hiſtoricam ejus loci explicationem continens. Heidelbergæ apud Chriſtophorum Leonem anno 1598. in 4. Anno quoque ſequenti in eadem urbe excudendum curavit hoc titulo: De Numiſmate Cenſus à Phariſæis in quæſtionem vocato Diſſertatio Theolog-hiſtorica, editio auctior in 4. apud Andream Cambierum an. 1599.

Marti-

Martinus Garratus, Laudensis, I. V. D.

Tractatus de Monetis habetur Tomo XII. Collectionis Tractatuum Juridicorum jussu Gregorii XIII. Pontificis publicatæ, pag. 203. tum pag. 36. Boyssiani & pag. 445. Budeliani Syntagmatum Monetariorum.

Martinus Gregorius, Turonensis Medicus.

Traitté des poids & mesures avec la composition des medicamens prise de Galien.

Matthæus Boyss, Legum Licentiatus.

Tractatus varios atque utiles de Monetis, earumque mutatione ac falsitate, in gratiam studiosorum ac practicorum collegit, & brevibus scholiis explanavit præfixa ad Reinerum Budelium epistola Coloniæ in 8. anno 1574. apud Theodorum Baumium. In ea vero Collectione reperiuntur Gabriël Biel, Joannes Aquila, Pirckheimerus, Garratus, Joan. Regnaudi, Brunus, Hornomannus, Molinæus, Covarruvias & Collegium Papiense, quos omnes postea, excepto nescio quam ob causam Biele, suam in Syllogem transtulit Budelius.

Matthæus Contius, Pastor Lechensis.

Encomium artis nobilissimæ numismata feriendi Latinè & Germanicè decantatum *1619*.

Matthæus Hostus, Germanus.

De numeratione emendata veteribus Latinis & Græcis usitata in 8. Antuerpiæ apud Christophorum Plantinum anno 1580.

Historia rei Nummariæ libris quinque, in quibus continetur exquisita nummorum & externorum inter se & cum præcipuis nummis Germanicis collatio. Francofurti ad Oderam sive ut alii vocant Marchionum anno 158*6*. in 8. duobus tomis apud Andream Eichorn.

Alii in tres Tomos distribuunt hoc ordine: Primus continet Historiam rei Nummariæ veteris, Romanæ, Græcæ,

Hebraicæ & Externæ: Secundus, libros tres de veteribus ponderibus & mensuris intervallorum Romanis, Græcis, Hebraicis & Externis: Tertius opuscula quædam varia raræque eruditionis plena ideoque lectu dignissima.

Melchior Goldastus, Haimensfeldius, Consiliarius Holsato-Scaurenburgicus.

Catholicon rei Nummariæ, sive leges Monarchicæ de rebus Nummariis & pecuniariis quotquot ab orbe condito ad annum Christi 1620. in quatuor Mundi Monarchiis latæ & promulgatæ sunt. Francofurti apud Rulandios. 1620. in 4.

Accessit Chronologia Auctorum qui de re Monetaria tractatus instituerunt inde à Nativitate Christi usque ad annum 1620.

Pag. 140. libri illius observat Basileenses ad Rhenum in Helvetiis populos nondum Luthero-Zuinglianæ hæreseos pestilentissima lue infectos monetam cudisse anno 1521. cum hac Epigraphe Catholico-Christiana: OS. MARIA ORA PRO NOBIS. MONET. NOVA AUREA CIVIT. BASIL.

Michaël Neander, ex valle Joachimica, vir quidem doctus, sed Lutheri sui insano amore perditus καὶ ὄντως λυθηρομανῶν.

Synopsis mensurarum & ponderum, ponderationisque mensurabilium secundum Romanos, Athenienses, Georgos & Hippiatros, ex præstantissimis Auctoribus hujus generis contracta. Accesserunt quæ apud Galenum hactenus extabant de ponderum & mensurarum ratione vehementer depravata nunc Græcè & Latinè multo correctiora. Basileæ apud Joannem Oporinum 1555. in 4.

Milo de Norry, Carnotensis.

Arithmetique contenant la reduction, tant de toutes especes de Monnoyes servans à faire tous payemens & receptes, que des

des autres brasses, cannes, palmes, poids, & autres mesures de pays à autre: la forme de l'achapt, vente & distribution de toute sorte de Marchandise tant en gros qu'en destail. Avec la manieru universelle des remises, traittes & retours des changes, ensemble leurs differences des Monnoyes de France, Flandres, Angleterre, Espagne, Italie, Allemagne, que pays de Levant: le tout par une pratique briefue & facile. Parisiis in 4. apud Ægidium Gourbin anno 1574.

Nicandri, Colophonii Poëtæ Theriacon & Alexipharmacon auctoris Scholiastæ Græci.

Curiosis Lectoribus multa ad intelligentiam veterum ponderum ac mensurarum subministrabunt Interpretes illi Anonymi, quorum scholia cum utroque illo poëmate edita sunt Coloniæ 1530. in 4. & Parisiis in 4. anno. 1577. &c.

Extat & ejusdem Nicandri de ponderibus & mensuris liber, inquit, qui ad Joannis Sambuci Medicorum Icones brevem explicationem sive Indiculum adjecit. Verum is in manus meas noticiamue nondum venit.

Nicolaus Briot, Monetalis Sculptor.

Raisons de Nicolas Briot, Tailleur & Graveur general des Monnoyes de France, pour rendre & faire toutes les Monnoyes de ce Royaume, à l'advenir uniformes & semblables, & faire cesser toutes les falsifications, deguisemens, rongnemens & affoiblissemens des monnoyes: comme aussi.

Les remonstrances faites par la Cour des Monnoyes au Conseil d'Estat de sa Majesté contre la nouvelle invention d'une presse ou machine pour fabriquer les monnoyes, proposée par Nicolas Briot. Parisiis anno 1618. in 4.

Nicolaus Coquerellus, Generalis Monetarius.

Discourse de la perte que les François reçoivent en la permission d'exposer les Monnoyes estrangeres & l'unique moyen pour empescher que les bonnes & fortes monnoyes à fabriquer aux cours

cours & armes du Roy ne puissent estre à jamais falsifiées, rognées, surhaussés de prix, ey transportées hors le Royaume, par M. Nicolas de Coquerel Conseiller du Roy & General en la Cour des Monnoyes. Parisiis apud Franciscum Jacquin 1608. in 8.

Advertissement pour servir de responce au discours n'agueres publié sur le fait des Monnoyes, par Nicolas de Coquerel. Parisiis 1609. in 8. apud Nicolaum Buon.

Evaluation de l'or & de l'argents & nouueau prix de monnoye pour empescher que les Monnoyes de France de puissent estre à jamais surhaussées de prix, rognées, falsifiées & transportées hors le Royaume. Parisiis anno 1609. in octavo, apud Franciscum Jacquinum.

Veritable rapport des Conferences tenues à Paris, & Fontainebleau, pour remedier aux desordres des Monnoyes, &c. par M. Nicolas de Coquerel. Parisiis apud Joannem Millot 1610. in 8.

Les causes principales du surhaussement des Monnoyes de France & la maniere d'y remedier, à la conservation des Finances du Roy & du Royaume presenté à la Reyne, par Nicolas de Coquerel. Parisiis anno 1612. in octavo, apud Viduam Nicolai Roffert.

Seul & unique moyen proposé & presenté au Roy, pour conserver les richesses de ses sujets, & bannir à jamais de ses Royaumes les faux monnoyeurs, rogneurs & billonneurs, par M. Nicolas de Coquerel, &c. Parisiis in 8. anno 1614. apud Franciscum Jacquinum.

Moyen d'enrichir la France de la dépoville des Indes, d'augmenter les Finances du Roy, & d'asseurer les biens de tous ses sujets par la reformation des desordres qui sont ès monnoyes de France. Parisiis in 8.

Response du sieur de Coquerel à deux propositions du surhaussement du marc d'argent le Roy: la premiere de 37. sols 2 d. avec

peu

peu de frais pour la depense de la monnoye: la seconde de 45. sols aux fraix de $\frac{1}{12}$ de la monnoyes à faire.

Examen d'un aduis presenté au Conseil de sa Majesté dés le mois de Ianuier 1621. pour la reformation des Monnoyes, par Nicolas Briot, composé par le mesme sieur de Conquerel.

Nicolaus Everardus, Middleburgicus, Præses Mechliniensis Senatus.

Duo ejus consilia in negotio Monetarum LXXVIII. & CV. cum quibusdam aliis edidit Reynerus Budelius pag. 689. suæ Collectionis.

Nicolaus Oresmius, Decanus primùm Rothomagensis Ecclesiæ, deinde Lexoviensis Episcopus, Caroli V. Francorum Regis cognomento Sapientis Præceptor, qui vivebat adhuc anno 1378.

Liber de origine & potestate, necnon de mutationibus monetarum extat cum aliis ejusdem opusculis in veterum Patrum Parisiensibus Bibliothecis opera Margarini Bignæi editis, in Coloniensi, &c.

Seorsim verò idem Tractatus excusus fuit Lubduni apud Gothardum Vœgelinum an. 1605. in 4. cum libris duobus de re Monetaria Marquardi Freheri & Gabriëlis Byel succincto tractatu, deinde Helmstadii anno 1622. apud Zachariam Rab opera Joannis à Fuchre.

Oribasius, Sardianus Medicus aut quis alius ejusdem cum ipso nominis.

Fragmentum ex Oribasii libro κατὰ Ἀδαμάντιον (Alciatus vertit secundum, Neander verò adversus Adamantium) citatur in Tractatu de Ponderibus & mensuris sive Collectaneis illis quæ vulgo Claudii Galeni nomen præferunt.

Consulenda verò imprimis ejusdem doctissimi Medici Synopsis libri II. cap. 58. ad Eustathium filium, ubi ponderum & mensurarum ratio redditur.

Papiense Collegium.

Consilium in materia augmenti Monetarum factum per excelsum

excelsum Collegium Pagiense extat Tomo XII. pag. 218. Collectionis Tractatuum Juris quæ Gregoriana dicitur, tum apud Boyssium pag. 167. & apud Budelium pag. 465.

Paulus, Æginetа, Medicus.

De Ponderibus & mensuris Jano Cornario Zuiccamiensi Medico interprete cum sex Aëtii Amideni Sermonibus. Basileæ in officina Frobeniana an. 1533. in folio, & in integris omnium ejus operum editionibus, de quibus alias. Consule libri VII. caput 28.

Paulus Eberus.

Vocabula rei Nummariæ ponderum ac mensurarum Græca, Latina, Hebraica collecta ex Budæo, Camerario, & optimis auctoribus cum appellationibus quadrupedum, insectorum, volucrum, piscium, frugum, leguminum, olerum. Lipsiæ in octavo, anno 1564. & prius Wittembergæ anno 1556. pariter in 8.

Petrus Andreas Matthiolus, Senensis, Medicus Cæsareus.

Mensurarum ac ponderum typos ad Dioscoridis mentem ex Claudio Galeno edidit in suis Commentariis ad libros sex Dioscoridis Anazarbei de materia Medica sæpissimè Venetiis ex alibi excusis. Videnda præ cæteris editio Francofortensis apud Nicolaum Bassæum in folio an. 1598. cura Gasparis Bauhini publicata.

Petrus Ciacconius, Toletanus.

De ponderibus Mensuris & Nummis atque in Columnæ Rostratæ quæ Romæ visitur Insceptionem opuscula. Romæ ex Typographia Vaticana in 8. 1608. necnon superioris sæculi anno 86.

Petrus Gassendius, Diniensis Præpositus.

In Appendice Tomi III. de Philosophia Epicuri extat cum aliis Abacus Sestertialis, sive de Sestertiis moneta nostra Gallica expressis brevis sed accuratissimus tractatus.

Petrus

Petrus Olandt, Everdosensis, Franco.

Disputatio de Monetis & re Nummaria ad sacri Romano-Germanici Imperii usum accommodata & Reverendissimo Illustrissimoque D. Joanni Godefrido Bambergensi & Wirceburgensi Episcopo Franciæ Orientalis. Duci S. R. I. Principi inscripta quam præsidente D. Petro Papio J. V. D. defendendam suscepit M. Petrus Olandt, &c. Wirceburgi typis Joannis Wolmari 1622.

Petrus Petit, Boius, Monslueiensis.

Reduction, rapport ou raison des poids, des mesures, & pieds de divers lieux d'Europe, d'Afrique, & d'Asie avec les poids, mesures & pieds de Paris: aprés l'Avantpropos du liure intitulé l'Usage ou le moyen de pratiquer par une seule regle toutes les operations du Compas de Proportion. Parisiis in 8, 1634. apud Melchiorem Mondiere.

Petrus Possinus, Narbonensis Societatis Jesu.

Dissertatio brevis de re Nummaria legitur post ejus Orationes Tolosæ editas in 8. an. 1654. apud Franciscum Boude.

Philibertus Monetus, Allobrox è Societate Jesu.

Abacus Romanarum rationum, hoc est de Nummariis, de mensurarum ponderumque notis, de denariaria & sestertiaria ratione, de proportione veterum recentiorumque nummorum atque de talento Nummario ponderarioque Commentariolus. Lugduni anno 1618. in octavo apud Ludovicum Muguetum.

Ejusdem quoque Auctoris est, quamquam nomen non præferat, Tabella in folio expanso hoc titulo: Veterum nummorum ad recentes Francicos proportio: Lugduni apud Joannem Abel an. 1617.

Philippus Beroaldus, Bononiensis.

Vide Commentarios ejus ad Augustum Suetonii.

O *Phi-*

Philippus Melanchthon, Brettanus, hæreticus sat omnibus notus.

Vocabula Mensurarum & rei Nummariæ cum interpretatione Germanica Basileæ apud Hervagium edita fuisse didici ex Symlero. Vidi ego quoque excusa 1529. in 8. apud Petreium: verum absque interpretatione Germanica.

Vocabula rei Nummariæ ponderum & mensurarum Græca, Latina, Hebraica, quorum intellectus omnibus necessarius est, collecta ex Guillelmi Budæi, Joachimi Camerarii & Philippi Melanchthonis annotationibus in 8. Witebergæ apud Joannem Cratonem anno 1556. Eadem quoque memini vidisse me impressa typis Lipsiæ in officina Vœgeliana an. 1564. in 8.

Philippus Pigafetta.

Della grandezza di Roma di Giusto Lipsio libri IV. volgarizati da Filippo Pigafetta, con tre discorsi, l'uno de Sestertii antichi, l'altro del cadimento de gli Imperii, & terzo delli Ponti di Roma. Romæ anno 1600. in 8.

Pontus Heuterus, Delfius, Præpositus Arnhemensis.

Monetæ veterum æreæ, argenteæ, aureæ, quæ olim apud Hebræos, Græcos & Latinos, præcipuè in usu fuit cum nostri fæculi anni à Christo nato CIↃ IↃ CX. inter Europæos Christianos maximè usitata, analogica Comparatio & de mensuris longitudinum veterum in faciendis itineribus. Prodiit primo anno 1600. in 4. apud Joannem Kierbergium cum libris duobus de Veterum ac sui ævi Belgio, &c. Deinde una cum omnibus ejus operibus in folio. Lovanii an. 1649. apud Judocum Coppenium.

Priscianus, Cæsariensis Grammaticus.

Tribuitur illi liber ad Symmachum de figuris & nominibus numerorum & de nominibus & mensuris ponderum ubi inter cætera plurimi facienda sunt fragmenta Varronis ex libro quarto de Lingua Latina & Didymi ex libro de Anaogia apud Latinos, &c. Extat

Extat cum Eliæ Vineti Santonis Annotationibus post Francisci Hotomanni librum de re Nummaria, & Parisiis anno 1565. apud Sebastianum Nivellium in octavo. Absque illis verò sæpe sæpius excusus est libellus ille Parisiis, Coloniæ, &c. sed præcipuè consulenda editio Grammaticorum Latinorum studio Eliæ Putschii, Hanoniæ typis Wechelianis anno 1605. in 4. duobus Tomis.

Quintus Fannius.

Vide Rhemmius.

Reinerus Budelius, Ruremondanus, J. C. & Electoris Coloniensis Monetarum tam Rhenensium quam Westfalicarum Archiepiscopalium Præfectus.

De Monetis & re Nummaria libri duo: quorum primus artem cudendæ monetæ: secundus vero quæstionum Monetariarum decisiones continet.

His accesserunt Tractatus varii atque utiles, necnon Consilia singularesque Additiones, tam veterum quam neotericorum Auctorum, qui de Monetis earumdemque valore, liga, pondere, potestate, mutatione, variatione, falsitate ac similibus scripserunt. Sunt autem ii de quibus sigillatim jam monuimus suis locis.

Albertus Brunus, Joannes Aquila, Bilibaldus Pirkeimerus, Martinus Garatus, Franciscus Curtius, Joannes Regnaudi, Collegium Papiense, Carolus Molinæus, Didacus Covarruvias, Henricus Mameranus, Henricus Hornmannus, Franciscus de Aretio, Antonius Rubeus, Ludovicus Romanus, Nicolaus Everardus, Jacobus Menochius, Elbertus Leovinus, Joannes Cæphalus, Marianus Socinus, Henningus Gœden, Joannes Bodinus, D. de Malestricto, Joachimus Mynsingerus, &c. Coloniæ Agrippinæ apud Joannem Gymnicum anno 1591. in 4.

Q. Rhemmius Fannius Palamon, vel ut aliis scribitur Remus seu Remmius Favinus, Medicus, natione, ut addunt, Vicentinus.

Carmen de Ponderibus & mensuris veterum mutilum illud quidem atque imperfectum hactenus sæpe excusum fuit in Poëtarum Corpore & Choro, ut vocant, Genevæ, & Lugduni in 4. cum Cornelii Celsi opusculis, Samonici Sereni poëmatio, aliisque, cum Poëmatis veterum à Pithœo publicatis Lutetiæ anno 1590. post tractatum Lucæ Pæti, post librum Francisci Hotomanni cum Eliæ Vineti Commentariis & cum iisdem apud Sebastianum Nivellium 1565. in 8. Parisiis cum Prisciano, Beda, Volusio, &c.

Robertus Cænalis, Episcopus Abrimensis, Theologiæ Doctor ordine & Origine Parisiensis.

De vera mensurarum ponderumque ratione opus de integro instauratum & jam tertio auctum & recognitum ab Auctore cum Paralipomenis quibusdam Parisiis apud Joannem Roigny 1547. in 8. Secunda editio apud eundem Typographum prodierat. Prima mihi ignota, nisi forte hunc prætulerit titulum; quem alicubi reperi: Roberti Cænalis Regiensis de liquidorum leguminumque mensuris ex variis Sacræ scriptutæ & Auctorum veterum ac recentiorum locis congestæ observatiunculæ. Parisiis apud Robertum Stephanum 1532. in 4.

Romæus Bocchius.

Romeo Bocchi della giusta universal misura & suo typo. Tomo primo intitulato, Anima della moneta. Tomo secundo intitulato, Corpo della moneta. Venetiis apud Joannem Baptistam Coittum 1621. in 4.

Ruffus, nescio quis.

Traitté des monnoyes & alleages d'or & d'argent, par M. Roux. Parisiis in 4.

Saladinus de esculo, Medicus.

De dosibus & ponderibus ac de eorum nominibus & diffe-

rentiis. Vide particulam tertiam Compendii Aromatariorum cum Joannis Mesuæ operibus excusi Venetiis annis 1527. & 1581. in folio in officina Juntarum.

Judicium ejusdem de ponderibus medicinalibus extat initio Onomastici sive Lexici Medicinæ simplicis Othonis Brunsfeldii Moguntini. Argentinæ annis 1534. & 1543. ibidem apud Joannem Schottum in folio.

Scipio Gramontius, à S. Germano, Regi à Secretis.

Le denier Royal: Traitté curieux de l'or & de l'argent, par Scipion de Gramont sieur de S. Germain Secretaire de la Chambre du Roy. Parisiis apud Tussanum du Bray 1620. in 8.

Sebastianus Gonzales de Castro, Madritensis, Monetarius Cæsar-Augustæ in regno Aragoniæ.

Declaration del valor de la plata, ley y peso de las Monedas antiquas de plata ligada de Castella y Arragon, y la quarta forma que se ofrece para moneda Provincial reducida à la antiqua de estro Reyos y consumo de los ochanos gordos y Calderilla sin perdida de la Real hazienda, ni dela de estros Reynos. Madriti an. 1658. in 4. apud Didacum Diaz de la Carrera Typographum Regium.

Severinus Delubac, Mathematicus Romanensis in Delphinatu.

Tabulam legitimæ hæreditatis ab eo scriptam Gallicè vidi impressam Lugduni 1575. in 8. apud Benedictum Rigaud.

Soranus, Ephesius, vetus Archiater.

Capite 22. Isagoges in Artem medendi breviter agit de mensuris & ponderibus Edita fuit Basiliæ an. 1528. in folio, studio Albani Torini Vitudurensis cum Oribasiii Sardiani fragmento de victus ratione, Plinii Valeriani (non ut quidam voluerunt Caii Plinii Secundi Historiæ naturalis scriptoris) de re Medica libris quinque, L. Apuleii Madaurensis

daurensis de herbarum virtutibus & libello de Betonica quem alii tribuunt Antonio Musæ, &c.

Stanislaus Grepsius, Polonus.

Epitome de ponderibus & mensuris, quæ apud profanos leguntur auctores ex Guillelmo Budæo potissimum desumpta. Item de multiplici siclo & talento Hebræorum ac de mensuris Hebraicis tam aridorum quàm liquidorum. Antuerpiæ apud Christophorum Plantinum anno 1568. in 8. Porro sua præfatione invehitur in Georgium Agricolam jure, an injuria, viderint eruditi.

Theodorus de Mayerna Turquetus.

Traitté des Monnoyes.

Rotomagi anno 1642.

Thomas Turquamus, Generalis Monetarius.

Remonstances faites au Parlement de Diion le 10. *Septembre* 1573. *par M. Turquam General des Monnoyes Commissaire député par sa Majesté, pour l'execution du decry des especes de billon estrangeres, qui s'exposent au Duché de Bourgogne.* Parisiis apud Joannem Dallier in 8 an. 1573.

Aduis donné, par Thomas Turquam en une assemblée faite à Paris au mois de Septembre 1577. *par devant Monsieur le Cardinal de Bourbon pour deliberer sur les memoires presentez au Roy, afin d'abolir le compte à sols & liures, & doresnavant faire tous contrats & obligations à escus.* Parisiis apud eundem Joannem Dallier in 8. an. 1578.

Tillemannus Frisius.

De re Nummaria libros quatuor Germanicè scripsit, ubi de monetarum materia, valore, &c. impressos Francofurti ad Mœnum anno 1592. in folio.

Vide supra v. Cyriacus Spengembergus.

L. Volusius Matianus, quem quidam nominant Melianum Volusianum.

Assis distributio ac vocabula & notæ partim in rebus pecu-

pecuniariis pondere, numero, mensura, seorsim editus est. Parisiis in 8. apud Philippum Roullium & Sebastianum Nivellium anno 1565. in 8. cum Scholiis Eliæ Vineti. Item post Codicem Theodosianum Basileæ Lugduni ac Parisiis editum, post tractatum Francisci Hotomanni de re Nummaria, post libros de Sestertiis Joannis Frederici Gronovii, Basileæ apud Henricum Petri, &c.

Willebrordus Snellius.

De re Nummaria liber singularis. Lugduni Batavorum 1613. in 8. ex officina Raphelengii.

Idem Josephi Justi Scaligeri de eodem argumento Tractatum postumum in lucem emisit, ut superius monuimus.

Willelmus Oren.

Scripsit opusculum de Moneta, quod Fersonis operibus appendicis vice adjectum est, inquit Josias Simlerus, sed quid sibi velint ista non capio: nisi forte (re attentius expensa) intelligat librum Nicolai Oresmii, quem Typographi Gersonicorum operum alicui editioni subjunxerint.

Wolfgangus, Langenzennensis.

Tractatus de jure Monetarum citatur à quibusdam quem non ego hactenus videre potui.

Cautio ad Lectores necessaria.

Antequam vero ad Anonymos pergam; placet hic meos admonere Lectores, quosdam hic à me omissos, quos non secus ac præcedentes æquo aut forte etiam meliori jure recensere potuissem, videlicet Alexandrum ab Alexandro, Angelum Decembrium, Avicennam Arabem, Cornelium Celsum, Cælium Calcagninum, Cælium Rhodiginum, Commentatores Auctorum Historiæ Augustæ ad Aurelianum Flavii Vopisci, Aurelii Victoris & Eutropii, ubi de bello Monetariorum, Franciscum Marcum quæstione 263. de mercede eorum omnium quorum opera Rex utitur in cudendis monetis, Hygenum Grammaticum, Henri-

Henricum Savillium, Interpretes Juris Romani ad titulum de Monetariis & Murilegis libri XI. Codicis Justinianei, Joannem Fernelium, Joannem Ravisium Textorem, Joannem Rosinum ejusque adnotatorem Thomam Dempsterum, Joannem Serapionem, Joannem Tortellium, Julium pollucem, Ludovicum Charondam lib. I. Pandectarum Juris Francici cap. 18. Martianum Capellam, Nicolaum Præpositum, Petrum Crinitum, Petrum Gregorium Tolosanum, Petrum Guenois, Polydorum Virgilium, Raphaëlem Volaterranum, Scribonium Largum, Thomam Garzorum cap. 142. Plateæ Universalis, Wolfgangum Lazium lib. III cap. 3. de Republica Romana, & plures alios, qui mihi modo non occurrunt.

Anonymorum aliquot series.

Extat post noticiam dignitatum Imperii Romani Basileæ & Lugduni in folio ac Parisiis anno 1651. Regiæ Typographiæ formis in 12. excusam libellus singularis de Bellicis rebus inscriptus, in quo de inhibenda largitate, ex quibus temporibus profusio vel avaritia cæperit, de fraude & correctione monetæ, & similia ipso ejus initio pertractantur.

Post Historiæ Romanæ Epitomen ex Flori, Paterculi, Victoris, Rufi, Messalæ, Eutropii & aliorum Historicis opusculis contextam editamque Amstelodami anno 1625. in 24. apud Guillelmum Jansſ. Cæterum extat exiguus Tractatus de mensuris & ponderibus veterum.

Auctor vetus de Ponderibus editus est cum scriptoribus rei agrimensoriæ.

Operibus Joannis Mesuæ adjungi solet Incerti auctoris adsignatio notarum, ponderum ac mensurarum

Anonymi Tractatus de Ponderibus & Mensuris habetur cum operibus Avicennæ ex Arabico Sermone in Latinum conversus ab Andrea Alpago Bellunensi, editusque Venetiis, Basileæ, &c. Ipse quoque Avicenna peculiare habet caput

caput de ponderibus & mensuris libro quinto summa secunda tractatu octavo.

Monetarum omnium Germanicarum Icones, liber elegantissimus juxta ac rarissimus in Bavaria Monachii editus in folio an. 1604. apud Adamum Berg. visebatur alias in laudata jam Raphaëlis Fresnei Bibliotheca.

Pratique pour connoistre les Monnoyes en vieille lettre Gothique.

Extrait du liure des Evaluations faites par la Chambre des Monnoyes, ordonné estre fait par ordonnance de laditte Chambre le 12. May 1544. cité par Poullain dans ses ouurages mmss.

Ordonnances du Roy pour le Reglement General de ses Monnoyes publié à Paris, en sa Cour de Parlement, le Vendredy 23. jour de May 1572. avec les portraits & figures, poids & prix des especes tant de ce Royaume qu' estrangeres, ausquelles le Roy donne cours par la presente ordonnance, & de celles qui se trouuent en ce Royaume, & sont décriées avec le prix que les Maistres des Monnoyes & Changeurs en seront tenus donner au peuple tous dechets de fonte, salaire de change & autres frais deduits. A Paris chez Jean Dallier 1572. in 8.

Discours sur les causes de l' extreme cherté qui est aujourd'huy en France & sur les moyens d' y remedier. A Paris chez Pierre l' Huillier 1574. in 8.

Privileges, Franchises, exemptions & libertez des Officiers, Ouuriers & Monnoyeurs de la Monnoye de Rennes en Bretagne. En la mesme ville 1613. in 4.

Discours sur l' Estat des Finances du Roy. A Paris chez Jean Richer 1614.

Figures des Monnoyes de France, par Hautin. 1619. in folio.

Thresor des Monnoyes, contenant plusieurs secrets touchant les alliages & essays. A Bourdeaux 1624. in 8.

Declaration faite au Roy des richesses inestimables & thresors nouuellement decouuerts dans la France. *A Paris* 1632. *in* 8.

Aduis au Roy sur le reglement & surhaussement des Monnoyes estrangeres. *A Paris* 1635.

Remonstrance generale sur la grande utilité publique de l'augmentation du prix des Monnoyes tant de France qu'estrangeres. *A Paris* 1636.

Quelques remarques sur la remonstrance du Messieurs de la Cour des Monnoyes. *A Paris* 1652. *in* 4.

Description Sommaire de la France, Allemagne, Italie, & Espagne avec la Guide des chemins & postes pour aller & venir par les Provinces, auquel est adiousté un Traitté des Monnoyes & de leur valeur. Rotomagi anno 1640. in 12.

D. I. B. vir eruditus qui sacris Bibliis ab Antonio Vitré anno 1663. Parisiis in folio excusis notas Historicas inseruit addiditque sacram Chronologiam, eidem ad calcem Tractatum accuratum de Ponderibus monetisque Antiquorum ac mensuris tam longitudinum ut vocant, quam aridorum liquidorumque subjunxit cum descriptione antiquæ Hydriæ quæ in Porturegiensi diœceseos Parisiensis abbatia visitur.

Non difficile fuerat plura Innominatorum scriptorum opuscula ac Principum Regumque, præsertim Christianissimorum, Edicta Monetaria congerere & in medium proferre: sed sufficient, opinor, quæ hactenus abunde nobis aliud fere agentibus occurrerunt præsertim cum ab eo tempore quo ista primum corradere & in ordinem digerere aggressi sumus, prodierit in lucem publicam clarissimi viri Germani Constantis opus egregium de rebus ad Curiam Monetalem spectantibus, cujus supra suo loco Epigraphen adscripsimus.

Addenda,

Addenda, & emendanda.

PAg. 4. Verſ. 6. poſt, *inciſis:* appone. Iidem Dialogi unà cum 12°. Schotti (de quibus pag. præced. dictum eſt) Numiſmatibus Caroli Ducis Croyiaci, commentario C. Gevartii illuſtratis, acceſſerunt, Antwerpiæ apud eundem Aertſium 1654. in folio.

Pag. 5. verſ. 10. dele Romulo & v. 11. pro Juſtinianum lege Heraclium, ut in Hemelario pag. 18. nam à Romulo ad Juſtinianum, exhibet editio in folio 1654.

V. 15. pro 1634. lege 1654. & poſt, *in folio:* adde. Hiſce adjuncti ſunt Antonii Auguſtini Dialogi 11 & 12° Schotti, ut ſupra dictum.

Poſt v. 24. adjice. *Charles Patin Introduction à la connoiſſance de medailles.* Pariſiis 1667. in 12.

Imperatorum Rom. Numiſmata, ex ære mediæ & minimæ formæ deſcripta & enarrata per Carolum Patinum M. D. Argentinæ ap. Simonem Pauli 1671. in folio.

Pag. 7. Interſere. *Ezechielis Spanhemii* Diſſertatio de præſtantia & uſu Numiſmatum antiquorum. Romæ 1644. in 4.

Eadem prodiit auctior duplo, Amſtelodami 1671. in 4.

Pag. 8. verſ. 14. pro Auguſtini, lege Auguſti.

V. 17. poſt, *in folio.* adjunge. Eædem Familiæ Romanæ à Carolo Patino recognitæ & auctæ prodiere Pariſiis 1663. itidem in folio, prout ſub Patini nomine dictum.

Pag. 10. v. 24. poſt, in 4, ſubjunge. Invenitur etiam Latinè, Hiſpanicè, & Italicè.

Pag. 13. v. 21. poſt, Bellerum. ſubde, & 1657.

Pag. 16. ante verſum penult. interſere. *Joachim Oudan Roome's Mooghendheyd.* Belgicè, Amſtelod. 1644. in 4.

Pag. 17. v. 17. pro 1629. lege 1619.

Pag. 18. verſ. 27. 28. & 29. Eadem poſtea inſigni auctario à Romulo locupletata; brevique commentario Caſperii Gevartii illuſtrata, prodierunt Antwerpiæ apud

Henricum Aertſium 1654. in folio; unà cum 12. Dialogis Ant. Auguſtini, & Andr. Schotti adjunctis.

Pag. 19. Interſere. *Joannes Palatius J. U. D. & in Veneto Lyceo profeſſor.*

In Monarchia Occidentali, ſeu Aquila inter Lilia; aliquot exhibuit numiſmata Impp. & Auguſtarum à Carolo Magno ad Conradum Imp. Venetiis apud Jo. Jacobum Herz. 1671. in folio.

Pag. 20. De Joanne Speed, Scias vellem ipſum Monarchiæ Britannicæ Hiſtoriam ſcripſiſſe Anglicè decem libris comprehenſam, & in duos diſtributam Tomos. Quorum prior chorographicus eſt, & quatuor priores libros complectitur; qui, à Philemone Hollando Latinitate donatus, prodiit 1616. in folio: in quo plurima extant arma gentilitia, numiſmata vero nulla (quod ſciam) niſi duo tantum in prima tabula. Alter Tomus eſt Hiſtoricus, reliquos continens libros, qui ter prodiit Anglicè Londini in folio ſatis craſſo volumine. Quibus in libris plurima exhibentur numiſmata; Britonum L. 5. c. 6. Romanorum L. 6. Saxonum, Danorum, & Normannorum ſparſim in ſeqq. libris.

Pag. 21. v. 11. poſt, Moreau; adde: Iterumque 1667. tribus vol. in folio.

P. 22. v. 26. poſt 1578, adjunge. Et apud Moretum 1608. in 4.

Pag. 27. poſt v. 16. ſubde. Idem Peruta ſcripſit de Numiſmatibus Hiſpanicis, cui titulus. *Teſoro de las medalas Eſpanolas.*

P. 27. Interſere. *Stanoſa de las medalas Eſpanolas.* Caragocæ prodiit.

Pag. 61. poſt verſ. 10. adſcribe. Joannis Frederici Gronovii de centeſimis uſuris & fœnere unciario ἀντεξήγησις. Acceſſit mantiſſa pecuniæ veteris. Ludg. Batav. 1661. in 8.

Pag. 76. poſt v. 11. ſubde. *Rice Vaughan Eſq; his Treatiſe of Money, or a Diſcourſe of Coin and Coinage. Alſo Tables of the value of all ſorts of Pearls, Diamonds, Gold, Silver, and other Metals.* Anglicè Londini, 1675. in 8.

FINIS.

